

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” ieșe în fie-care zi
Abonamente pentru ANȘI J-UGARI
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru ROMÂNIA și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea plațamare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusele în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 85.—Anul II

Brașov, Duminecă 16 (28) Aprilie

1889.

Brașov, 15 Aprilie v.

Șiua de mâne, Dumineca To-
mii, ne amintesc timpurile acelea
însemnate din viața poporului
nostru, când fii și toți și-au dat
mâna în frățescă înțelegere și dra-
goste ca să lucre cu toții umăr
la umăr pentru mântuirea lui de
sub jugul sclăviei.

Fără însuflețire și fără iubire
între frați nu se pote dobândi
nic un lucru măreț. Și ce pote
fi mai măreț și mai vrednic de
omenire, decât a stărui, a munci
și a jertfi pentru binele obștești,
pentru mântuirea și fericirea nea-
mului său?

Dacă astăzi suntem mândri a
ne numi Români, dacă ne bucu-
răm în măsură mai mare de
școle și aședăminte românesce, a-
vem și o mulțămimă numai ace-
lei sfinte însuflețiri naționale, ce
a cuprins inimile tuturor Româ-
nilor acum 40 de ani, îndemnân-
du-i a lucra și a lupta în unire
frățescă.

Nu mai prin bună înțelegere și
prin unire frățescă, numai prin
solidaritate națională am putut
se ajungem la trépta desvoltării
și a culturii noastre de astăzi, nu-
mai printr’ânsa am putut do-
bândi succesele multe-putine câte
le-am avut până ađi. Êr de
câteori am suferit pierderi și
desastre, pricina de căpetenia au
fost războaiele și certe dăntre noi,
car ne-au desbinat și ne-au slă-
bit puterile de muncă și de
luptă.

Astăzi, când suntem mai mult
amenințați ca totdeuna, când sunt
în cea mai mare primejdie și pu-
ținele aședăminte de cultură ro-
mânesce, ce le avem, nu numai
că se cere să trăim în bună în-
țelegere și solidaritate, dér este
neapărat de lipsă să ne împărțăm
și de aședăminte, speranțele,
temerile și aspirațiunile noastre,
ca să cunoșcem adevăratele noastre
trebuiețe, să scim înfrunta pri-

mejdiiile, să încunjurăm relele și
să mergem toți spre o țintă, ér
nu unii să tragă în drepta, alții
în stânga.

Acésta e convingerea noastră
și nu ne îndoim că e și convin-
gerea fiăcărui Român bine sém-
țitor.

O scrisóre, ce-o primim dela
vrednicul conducător român
din Sălagiu, d-lu George Popu de
Băsesce, ne întăresce în acésta con-
vingere și ne dă totodată speranța,
că nu vor fi zadarnice stăruințele
noștre pentru deșteptarea și lu-
minarea poporului, numai să-l
putem aduce cu concursul tu-
toror fiiilor luminați și desinte-
resați ai neamului nostru la pę-
trunderea, că numai binele și fe-
ricirea lui o voim.

Fiă ca ideile și sémțemintele
adeverate românesce, ce le esprimă
stimatul nostru amic din Sę-
lagiu în scrisóra de mai jos, să
aflé răsunet și pretutindenea între
noi și se contribue la întărirea
solidarității noastre naționale!

Domnului A. Mureșianu redactor și
proprietar al „Gazetei Transilvaniei” în
Brașov.

Scumpe amice!

De când te-ai hotărît a în-
tocmi numerii de Duminecă ai
„Gazetei Transilvaniei” pentru po-
porul, așa ca să pote fi cetiți și
abonați și separat, ’m-am pro-
pus a’ți gratula și a’ți aduce
mulțămirile mele frățescé pentru
faptul național și întru adevăr
patriotic, prin care aduci nou
jertfe pe altarul sěrmanei noastre
naționale.

Acum când se apropie șiua
cea mare a mântuirii omenimei
fiindcă și fapta ta isvoretse din
nobilă stăruință de a’ți mântui
neamul tău, dându-i ocaziune de
a se lumina și luminându-se de
a’și cunoșce interesele de viață,
apoi a le îngriji și prin aceea

a’și croi o sörte mai bună, ocu-
pându locul meritat între po-
porele conlocuitoare, nu mai pot
amâna executarea intențiunei mele.

Scumpe amice!

Intocmirea numerelor de Du-
minecă ale „Gazetei Transilvaniei”
pentru popor este întru adevăr
un fapt nobil național și de
mare preț pentru luminarea nea-
mului nostru. Am cetit cu mult
plăcere acei numerii și am aflat
că sunt astfel redacțate încât
satisfacă tóte clasele poporului
nostru. Cetitorul este pus în
curent cu tóte întâmplările și
stările noastre politice, naționale
bisericescé, sociale, literare și eco-
nomice, apoi mai au acești nu-
merii și partea lor beletristică și
de petrecere cu istorioarele și a-
necdotele sale, car plac mult
poporului, dându-i o lectură amę-
surată puterii sale intelectuale
care-l distrage în mod plăcut
și stărind astfel întrinsul do-
rul de a ceti și de a sci. Te
rog să pui și în viitor mare
pondu pe astă parte a numerilor
de Duminecă, căci dacă am putę
noi ajunge rezultatul acela ca
amicii noștri cărturar și sémțescé
lipsa cetitului și prin acésta tre-
bunța de a se pute informa ei
înșiși din propria lor pętrundere,
causa noastră ar fi câștigată încai
de jumătate, atunci nu vor mai
fi ómenii noștri uneltă orbă în
mâna acelora, car ne vręu rēul.

Prețul de prenumerățiune
pentru numerii cu data de Duminecă
cu 2 fl. pe un an este fabu-
los de ętinu, căci detrăgându
spesele espediției un număr nu
mai costă nici 3 cruceri. Prin
asta ai adus o mare jertfă. Unde
mai este o lectură de o colă fo-
lositoare și plăcută mai ętină?
Mai lipsesc döră și după asta ca
celor nepăsători și îndărătnici să
le duc „Gazeta” în casă, să li-o
cetesce, să le plătesce un pranz

bun, să le servesce o țigară fină,
apoi celor car au pe intențiun
foia șovinistă „Magyar Allam”, să
le plătesce tacsă unui prohod,
că te-au lăsut în casă și te-au
ascultat.

Și fiindcă îți adresezi scri-
sóra acésta chiar în timpul,
când toți creștinii serbeză sfânta
înviere ca simbol al redestęp-
tării neamului omenesc, pentru
o viață nouă mai fericită, nu pot
se nu me gândesc la starea nős-
tră națională și la faptele noastre,
car fi vor menite seu a ne con-
damna, seu a ne mântui de rele.

Este destul de tristă, ba a-
prope neconsolabilă priveliscea,
ce ni-o oferă starea noastră poli-
tică, națională și socială. Cu tóte
astea nu ne este iertat să des-
perăm, ci datorit suntem a cer-
ceta după fatalul isvor al a-
cestei stări.

Nefericirea noastră ni-o causază
seu faptele altora seu ale noastre
fapte și indolențe.

Faptele dușmanilor noștri ne
sunt tuturor bine cunoscute. Mi
se pare că ne și prea acoperim, ne
prea scusăm slăbiciunile noastre
cu dęnsele. E adevărut că aceste
fapte sunt prea de multe ori
brutale și ne împiedecă la fiecare
pasu. Așa a fost vécuri inde-
lungate, așa e și astăzi. Dela
dușman pătimași și orbiți n’avem
să așteptăm îndreptarea sörtei
noștre; ei cred că făcându-ne
nou rēu își fac lor bine; apoi
la faptele dușmănoșe îi încuragază
mult slăbiciunile noastre, car slă-
biciuni se nasc mai vértos din
nedisciplinarea, din nesolidaritatea
noastră.

Nedisdisciplina și lipsa de solidari-
tate au causat în mare parte
neajunsurile noastre pe tērēmul
politic. Lor avem să le mul-
țumim, dacă cu tóte pornirile
frumose, ce le luăm din timp
în timp în întrunirile noastre, po-
porul în cele mai multe casuri

FOILETONUL „GAZ. TRANS”

VASILE MĂLINESCU,

foștul pe urmă Agă al ășilor.

„In lumea intențiunilor
au tóte, ori succésu,
ori valóre.”

Kant.

II.

Vodă Mihalache Sturdza, aflându
despre conspirările în contra sa, puse
tóte feliurile și chipurile la cale, ca
să le năbușesc ași în germine, ér el
s’și practisese și mai departe terrorisá-
rile, lăcomia și samovolniciile sale per-
sonale, prin care nu numai se umpluse
deja de moși de cele mai mănóse din
tără, déră mai alocase încă și sute de
mii de galben prin bęcile din Londra
și Paris. In acele puneri la cale se cu-
prindea și una, care ne făcea pe noi
Moldovenii, aflători ori la studii ori în
alte condiții în străinătate, a ne sci
ca și — espatriati.

Eu mă aflam la Paris și mă ocu-
pam cu ingineria, mai mult însé cu
întreținerea de relațiuni amicale și intime

cu junimea franceză, cu care noi toți și
Moldovenii și Muntenii trăiam în amici-
țiă frățescă. Ce dec se vorbea și se ven-
tila de junimea universitară franceză cu
privire la Franța și anume, în timpurile
cele mai aprópe de anul 1848, la adu-
nările opoziționalor regelui Louis Fi-
lip și guvernului său, numite acele adu-
nări „Banchete reformátore”, aceea ne
făceam și noi Moldovenii și Muntenii
de obiect sfátuirilor noastre cu privire
la ale noastre patrii și în acést sens
correspundeam și cu compatrioții noștri
de prin alte părți, cum d. e. cu cei din
Zürich, din Turin, din Bruxela și Ber-
lin. Cu cei de-acasă, despre respectivele
lucruri delicate, nu ne puteam conțelegé,
ci pe căi numai indirecte și fórte grele,
pentru-că astfel de scrisori aflaram că
nu ajung la adresa lor: Sturdza
Vodă sci cum se le țină calea.

Era în 22 Faur 1848. Arondismet-
tul XII din Paris anunțase pe șiua
acésta un „banchet reformator” pu-
blic, ce vrea să dică mare și obștesc,
care banchet însé guvernul îl oprise
și, temându-se din cea cauză de de-

monstrațiuni ori chiar și de o ręcólă
seriosă, contrase în Paris și în apro-
priea Parisului 80.000 de soldați.

Eu sciam, că întregul Paris e
ca pe un vulcan și că se apropie o
mare furtună, mă cam rețineam dec
pe acasă. Târziu în séra de 22 Faur
ședându eu dec în cabinetul meu, nu-
mai ce véđui că intră la mine doi tineri
Francesi, amici de ai mei și de ai noștri
ai Românilor aflători în Paris.

— „Bună séra, Mălinescule”, imi
đise unul din ei. „Ei, vii cu noi la
— baricade? Măne, ori pote încă și astă
nopte se’ncepe — danțul.”

Mă uitai pe rând ba la unul, ba
la altul, fără a đice ceva, și după-ce
gândii puțin, răspunsei:

— „Da, viu; da când a fi trăba
de — baricade” la mine la Iași, veni-
va din voi vre-unul cu mine?”

Se uitară acum ei unul la altul și
parcă și cetiră din față ce s’mi răspunđă.
Điseră ambii vioiu și decis:

— „Venim amendo!” și acésta
đicându, imi și întinseră amndo mâna
drept ratificarea cuvęntului lor.

Sciut este, că a doua-đi, în 23 Faur
revoluțiunea isbucni și ca fulgerul se
lăți peste tot orașul, ridicându-se ba-
ricade pe tóte stradele și piețele prin-
cipale din Paris. Garda națională se
uni cu poporul și se sci și aceea, că
în 24 Faur Regele Louis Filip abdică.

Două rane ușóre, ce mi-le căpęta-
sem pe baricade în lupta cu trupele
regale, imi erau testimoniu, că eu cu-
vęntul meu de a mă bate pe baricade
mi-l’am ținut și mi-am făcut datoria
mea ca Român alături cu frații Francesi;
déră și cei doi jun amici ai mei, car
mă angajară la luptă împreună cu dęnșii,
la rëndul lor își ținură al lor cu-
vęnt.

Am spus, că ce se ventila și se
plănuia la Paris, noi Moldovenii și Mun-
tenii, car avem cauze și mai temeice
ca Francesii a fi nemulțămii la noi
acasă, aceea ventilam și plănuiam și noi
pentru noi, și într’acel scop și felu ne
erau și corespondențele cu compatrioții
noștri de prin alte orașe și locuri.

Revoluția din Paris și abdicarea

este lăsată pradă în mâna dușmanilor săi politici și naționali, decât nu ne interesăm cum se cuvine de soarta acelor bravi bărbați din sânul nostru, cari se espun pentru cauza noastră comună și sunt prigonii în totu modul, decât activitatea în comitate și comune, pretinsă de conferința națională electorală, cu puține excepțiuni lipsesc cu desăvârșire, par'că fiecare dintre noi este îngrijat numai de sine lăsându cauza comună în scirea Domnului și în esclusiva grijă și apărare a puținilor noștri publicisti.

Și cu toate acestea pare că nu e de ajuns. Mai venim și noi întru ajutorul contrarului. Dovadă tristă certe dintre frații de un sânger în mai multe centre ale inteligenței noastre, unde noi ești din provinciă mai înainte mergeam, striviți și osteniți cum eram în urma luptelor noastre cu contrarii, spre a ne încălzi la focularele devotamentului național propoște de iubire și solidaritate frățescă.

Nu voiu enumera aici casuri, cari sunt destul de bine cunoscute. Voiu întreba numai, că eschiși pe toate terenurile constituționale, neîndreptății și prigonii cum suntem, mai este iertat ore să ne sfășiam prin împărechieri și dușmăni și noi între noi?

O mângâiere avem, că cel puțin pe terenul cultural și economic cu toate piedecile am înaintat în anii din urmă în modu nu neînsemnat.

În cele mai multe ținuturi locuite de Români s'au înființat școle de fete, de care avem așa mare trebuință, ca să ne emancipăm de sub influința dăunătoare străină, dându-se fetitelor noastre, fiitorilor mame române, o educație românească, ceea ce va contribui foarte mult la conservarea noastră.

S'au îmbunătățit mult și institutele noastre superioare sub auspiciile generoșe ale arhierilor noștri. Dovadă gimnaziile și internatele din Blașiu, Beiușiu, Brașov, Năsăud și Bradu.

Și pe tărâmă învățământului populară putem constata o înaintare îmbucurătoare. În popor s'a stermnit dorul de a învăța. Numai de s'rmanii noștri dascăli este în cele mai multe locuri rău îngrijit. În asta privință ne așteptăm mari și multe datorințe.

„Părintescul“ guvern și „bunii“ noștri compatrioți fiind stăpâniți de absurdul lor șovinism de maghiarizare este știut că ne pun multe și mari pedeci, însă noi cu tenacitatea noastră ne nisumim a-le delătura și cu legea în mână a ne apăra drepturile atacate. Esemplu cel mai nou este resoluted ținută a bravului protopop Berinde. Daună însă că în cele mai espuse și amenințate părți ale românismului ne lipsesc în multe locuri bărbați rezoluți asemenea lui Berinde.

Cu înființarea număröselor institute de credit și economii, mare parte ne-am emancipat din cătușele capitalului străin și suntem în poziție de a ne ajuta noi prin noi. De dorit este numai ca conducerea institutelor să fiă esactă de o parte, de altă parte să nu le stăpânescă dorul de înăvuire prea repede.

Progresul îmbucurător s'a făcut pe tărâmă diaristice. Avem foi politice și beletristice după trebuințele nostre destule, cu mult zel și bine redactate, vine rëndul la noi la publicul cetitor a ne face datorința față cu scriitorii noștri, cari își implinesc misiunea cu mare abnegație sacrificându-și toate puterile, jertfindu-se chiar pe ei înșiși spre a servi causei naționale, politice și culturale.

Aci află cu cale a mă adresa cătră mulți dintre frații preoți gr. catolici cu întrebările următoare provenite din curată iubire frățescă și anume:

Țin ei că se unesc cu demnitate lor și ca preoți și ca bărbați români a primi în casa lor un diaru ca „Magyar Allam“, care conține dearându-lu cele mai revoltătoare insulte față de națiunea română?

Țin ei compatibile intențiunile șovinistice ale lui „Magyar Allam“ cu intențiunile sante ale lor în preful cărora li se trimite foia? Și cum își impacă ei conștiința de preot și de Român suferind să fiă ei și neamul lor insultați în casa lor propriă?

Nu sêmțesc lipsa și datorința de a curma rēul acesta batjocoritor prin aceea că pe viitor nu vor primi numita foia, ci se vor prenumera la una dintre foile noastre naționale?

Eu sum convins că densii în conștiința lor curată im vor da dreptate, când mă adresez frățesc cătră ei, și speru că în vii-

toru rēul existent se va curma. Nu mi potu inchipui o stare așa de sëracă și deplorabilă a unui preot, ca să nu fiă în poziție ași procura o foia scrisă în limba sa dulce, și scrisă cu intențiuneși iubire frățescă, cel puțin numerii de Duminecă ai „Gazetei“ cu 2 fl. la anu.

Cu asta ocașie nu am numit persoane. Declaru însă că necurmându-se rēul eu insum pe acei frați preoți, cari vor mai suferi în casa lor onorabilă insulte față de ei și față de națiunea lor îi voiu da în judecata publicului român. Sum convins că în asta privință dorința mea va afla rēsultat la toți frații adeverați preoți români.

Scumpe amice! Terminu epistola asta cu rugarea să binevoești a dispune la administrația foiei ca luându șematismele a mână tuturor preoților gr. cat. români din diecesele pe unde se trimite gratis „Magyar Allam“, cari nu sunt prenumerați la „Gazeta Trans.“ să li se expedeze numerul, care va conține interpelarea de mai sus, eventualu epistola asta. Spre scopul acesta alăturu aici 10 fl.

Te rog să faci a se expedia numerii de Duminecă pe 1/2 anu la adresa invetătorilor, 50 inși notați în conspectul aci alăturat. Spre scopul acesta alăturu aici 50 fl.

Pe acești invetători îi deoblegu în conștiința lor de Români a aduna în jurul lor în zile de Duminecă și sërătoru poporul din comunele lor, ai ceti și explica foia și ai lumina, făcându-le printr'asta o petrecere plăcută și folositoare și reținându-i dela risipire de timp și de avere în cârciumele demoralizatoare, așa stermindul dorul de a ceti și de ași petrece folositoru și nobilu voru fi în stare pe viitor a se prenumera ei înșiși punându la olaltă mica taxă de 2 fl. la anu. — În urmă își mai trimitu preful pentru 6 exemplare a invetătorului de aici și a 4 mici economi totu din Băsești, cari își plătescu ei taxa de câte 1 fl.—5 fl.

Bunul Dumnezeu ne ajute, însă se dice: „Ajută-te că și Dumnezeu îți va ajuta!“

Băsești, la 17 Aprilie 1889.

George Popu.

Revista politică.

Din năuntru. Noul ministru ungurescu de justiție Desideriu Szilagy și noul ministru ungurescu de finanțe

Wekerle și-au introdus activitatea ca ministri prin câte o vorbire cătră alegătorii lor. Ca toți ministrii, cari li-au premersu, au promis marea cu sarea.

Szilagy de pildă a vorbit — se înțelege de ochii streinătății — și de egalitate de dreptu, de egalitate cetățenilor, de drepturile de libertate politică și personală, de garantarea libertății individuale, despre dreptul de intrunire, de distribuie uniformă și imparțială a beneficiilor statului; der în același timp a accentuat scopurile politice naționale unguresce basate pe principii tradiționale, dicēdu că idea conducătoare a tendințelor politice unguresce a fostu și este o națiune politică unitară, o Ungarie unitară, unitate culturală, conștiința comuniunii și simțământul contopirii.

Cu alte cuvinte, tu Românule, Sêrbule, Sasule, Slovacule, te vei bucura de egalitate de dreptu, de libertate politică, de dreptu de intrunire și te vei împărtăși deopotrivă de binefacerile statului, decât vei promova scopurile politice naționale tradiționale unguresce, decât vei contribui să fiă o unică națiune în Ardeal, Banat și Țera ungurescă, decât vei căuta să fiă aci o unică cultură ungurescă și decât te vei contopi în națiunea ungurescă, cu alte cuvinte decât te vei face Unguru.

Astea le sciam noi bine, fără să fi mai venit să ni-le spună ministrul Szilagy. Numai cătu cei dela stăpânire și agitatorii unguși de pe la dirigătorii, gazete și kulturegyleturi, au poște pre mari, pe care nici un Român cinstit nu li-le pôte implini, și de aceea le dicem să-și pună poșta în cuiu. Nici o putere din lume nu va putē face pe Român să se lapede de limba și naționalitatea lor românească.

Wekerle la rēndu-i a spus, că va face să nu se mai cheltuiește peste sumele bugetare, va aduce ordine în finanțe, va restabili echilibrul bugetar, va reforma administrația financiară, va introduce o controlă mai severă. Der în același timp, spuse că ținta guvernului e îmbunătățirea administrației politice, în casu de nevoiă printr'o aplicare mai estinsă a administrației de stat și nu a administrației autonome.

Cu alte cuvinte, se va șterge orice urmă de administrație autonomă, introducēdu-se cea mai muscălescă centralizare, tocmai precum cere și Szilagy, ca funcționarii administrativi să fiă numiți și nu aleși, și precum scria deunăzi un fișpanu într'o foia ungurescă, care dicea, că scopurile naționale unguresce numai printr'o administrație de stat se pôte face, așa ca fișpanul să fiă scos de sub controlul reprezentanțelor comitatense.

Se va întâmpla der întocmai ca în

Regelui Louis Filipu, silitu de nemulțămirea poporului cu densul și cu regimul său, dete semnalul rēsculării prin întreaga Europă, sātulă și acesta în cele mai multe locuri de estravanțele despotismului de pe tronuri.

Eu și ambii mei amici ne luarăm pașapoște, eu sub nume franceș, și plecând la prima jumătate a lui Martie din Parisu, după vre-o dece zile ajunserăm prin Austria pe la frontiera Cornu-luncii în Bucovina, la Baia în Moldova. O scrisore, ce aveam dela proprietariul Băii, carele se afla la Parisu, Prințul Gr. C., adresată vichilului său dela această moșă, îi ordona să pună la dispoziție mea cai, trăsura și toate ce ni-aru trebui. Din precauțiune însă, dictată de împrejurările mie știute, nu traserăm cu birjarul din Cernăuți până la Curtea din Baia, ci ne oprirăm la o crișmuță afară de sat, de unde apoi eu altminterea sigur, că or și'n ce chipu ne vom ajuta mai departe, îi deditru mulu birjarului, era noi tus-trei rēmaserăm în crișmă, într'o odăiță de peste tinda, în care locuia crișmarul, un moșu român. Dincolo, în propria odăiă a

crișmei, se afla numai un om, cum imi spuse moșul, un om din Baia. Ilu rugai dec, să mi mijlocescă pe cineva să mergă până la curte și să mi poștescă pe vechilul B. — Ilu numii pe nume, ca să credă, că lu chiamă un cunoscutu — se vină până la crișmă. Crișmarul imi și aduse pe omul din crișmă, carele se declară gata de-a merge și căruia eu spunēdu-i ce să facă, îi deditru așiși înainte unu sorocovățu pentru truda sa.

Era într'o di pe la amiață. Omul după ce se duse, noi ospetarăm ceva, ce aveam cu noi și nu mult după aceea, eti-lu și Baloșescu, vechilul principelui Gr. C. Presentându-mi-se, că cine-i și cum se chiamă, ilu salutai și îi deditru rēvașul stăpânului său. Elu ilu desfăcu cu grabă, ilu ceti și uitându-se la noi, mă întrebă, că ce poruncescu să facă. Îi spusei, că alta nimica, decât să ne tirmetă o trăsura bună și cu trei cai. Mai aruncă vechilul o căutatură prin casă, la tovarășii mei, la gēmantanele și armele nostre, și dicēdu numai „pe loc!“ se duse. Tovarășii mei se culcară pe o laiță dea'nciōrele, cu capul pe pleduri,

era eu imi făcui o țigară și mă aședai pe-o puțină din ungherulu odăii.

Trecu unu cvartu de oră, trecură douē, trecură trei: trăsura nu vine, deși curtea nu era departe. Mă cuprinse o grijă. Sculai pe tovarășii mei, cari adormiseră acolo pe laiță, și le comunicai neliniștea mea, că de atata vreme trăsura nu vine. Unulu din ei dice atunci zimbindu:

— „Pôte suntemu tradați?“

Zimbii și eu, deră nu că n'ășu fi cugetat la trādare, ci ca să nu dau tovarășilor ansă la oșșecare frică.

— „Și decât am și fi,“ dicei eu, „ce e atunci?“

— „Eti!“ rēspușeră tovarășii cu sânge rece, arătându cu mâna la armele rădmate într'unu ungher și finiră: „D'apoi arme pentru ce avem?“

— „Ei bine“, dicei eu, „pentru totu casul căutați-vē dec lucrurile, ce vi-su mai de trebuință, ce sēle aveți la ndemână. Luați ceva merinde— și-apoi pistolele, carabinele vi-su grijite? Căutați, și ce-o fi să fie, Dumnezeu cu noi!“

Abia finii vorba și eti, că și vedem prin ferēstră unu oșșer cu

doi ori trei soldați cu puscile cu baionete, cari veneau dreptu spre crișmă.

Ca să mi încurajezu pe tinerii mei tovarășii, risei cu hohot, der unu risu și hohotu nenatural și silitu, dicēdu: „Eti și „lupus in fabula!“ și arătându cu mâna pe ferēstră; deră în gându mi și îngrijat și revoltat gândeam: „Ah, mișel și ticălos de vechil ce ești tu!“...

Aicea trebuie să spunu, că principele Gr. C., proprietariul Baiei, era pe partea celor cari intenționau și chibzuiau să scape Moldova de împilatorul și tiranul Vodă, și că în hotelul său la Parisu ne întâlneam noi Moldovenii regulat, întru a ne sfătui cum și ce ar fi de făcutu, ca să implinim acel scopu. Firesce dec, că Sturdza Vodă, pe lângă toate precauțiunile nostre, scia deși nu tocmai toate amēnunțirile consultărilor și lucrărilor nostre din Parisu, der cel puțin pe toți cei cari figurau la acele lucruri, prin urmare și aceea, că principele C., care era persōnă însemnată și valoroșă în țera și între boeri, îi este antagonist și dușmanu, și încă pe câtu de mare și înversunat, pe atata și de periculosu. De aicea dec se pôte lesne pricepe, că

provinciile baltice, unde măsură de același fel ia acum stăpânirea rusescă în interesul rusificării. Nu va trece mult și stăpânirea rusescă va fi gelosă de cea ungurească.

În bugetul anului viitor vor fi sporite cheltuielile ministerului comun de război pentru armată și marină. De asemenea se vor cere și delegațiilor nouă credite extraordinare pentru scopuri militare. Cum vedem, înarmările se continuă mereu. Astea nu sunt semne îmbucurătoare pentru bietele popoare, care au ajuns să muncescă aproape numai pentru dări și pentru înarmări.

Turburările din Viena pricinuite în serbătorile Pascilor de greva conducătorilor și vizitatorilor dela tramvaiuri își au și ele orecare însemnătate politică. Deși cauzele care au pricinuit mișcarea sunt nemulțămirea aceluia cu lăfa și cu prețurile mult mai mari de lucru, totuși furia mulțimii, care s'a alăturat la mișcare, a fost îndreptată în contra jidovilor, prin urmare mișcarea a avut un colorit antisemit. Mișcarea antisemită a luat în timpul din urmă mari proporțiuni în Viena, mai ales de când cu condamnarea antisemitului Schönere. Causa e că și în capitala Austriei, ca și în Pesta, pe mâna jidovilor sunt toate afacerile, ei au influență și la guvern, și peste tot în viața publică. Societatea tranvaiurilor e de asemenea jidovescă și face bune treburi în Viena pe când bieții conducători și vizitii sunt exploatați, fiindu-le foarte rău plătiți și pretinzându-li-se să lucreze câte 16 ore ori și mai mult pe zi. Poliția și armata au avut mult de lucru cu potolirea mișcării. Au fost bătăi strașnice între mulțime, poliția și armata patru zile de arând, de Duminică până Miercuri. Sunt mulți răniți și multe arestări s'au făcut.

Din afară. „Corespondanțe de Pest” primesc din isvor vrednic de credință, cum dă ea, o corespondență din Viena, în care se dă, că afacerile în România încep a lua o schimbare care neliniștește pe guvernul din Viena apoi adaugă: „Cabinetul Catargiu nu inspiră încredere și mai ales ministrul de externe Lahovary e dușman încarnat al monarhiei austro-ungare. Dela venirea la putere a lui Catargiu s'au întâmplat două incidente foarte neplăcute. Unul e reînnoirea certurilor la granița ardeleană. Servitorii de-ai prințului Ghica, care de altfel e un amic al monarhiei noastre, au trecut granița, au maltratată pe locuitorii unguri din sat (în secuime) și pe organele dregătoriei. Nu-i vorba, Lahovary a promis că va face repede dreptate, dar se știe ce prețnesce asemenea promisiune. Celălalt incident

retragerea ordinațiilor ce o dăse guvernul trecut în contra aceluia supt rui, cari uneltesc în potriiva liniștii și păcii României și a țărilor vecine. D-lui Carp voia să-i isgonescă din țară, er d-lui Catargiu îi lasă să uneltescă mai departe.”

În privința incidentului primit „Epoca” scrie: (Ministerul de externe a cerut dela prefectul Bacăului amărute asupra pretinsei călcări a teritoriului austro-ungar, s'evârșită de omeni d-lui Ghica Comănișteanu. Prefectul de Bacău a dat informațiunile cerute, din care reese neînsemnătatea absolută a faptului denunțat cu atâtea exagerațiune de prefectul din Sibiu.

Cu privire la altă doilea incident, „Agenția română” declară de neînsemnată scirea despre revocarea ordinului de isgonire a v'r'o 7 ori 8 agitatori de naționalitate sârbă, muntegră și rusă. Ministerul Catargiu a declarat, că un stat independent e stăpân pe teritoriul său și are dreptul a împedea pe temeiul legilor or-ice uneltiri în contra siguranței statului, și că are datorița față cu vecinii săi d'a împedea conspirațiunii cari țintesc a răsturna ordinea ce domnește la ei.

SCRILE PILEI.

Junii. Un obicei de tot frumos s'a păstrat din timpuri străvechi la Români din Scheiul Brașovului, anume obiceiul, ca junii din această parte a orașului să se întrunescă într-o societate, să se alăge Vătafă, Armaș mare, Armaș mic și Sutaș și să se petrecă împreună serbătorile Pascilor până la Duminică Temei. Serbătorile acestea se țin cu scumpătate în fie-care an și la ele ia parte aproape înțregă populațiune română din Brașov și o mare parte din populațiunea dimprejurul Brașovului. Și în anul acesta o mare parte din junii din Schei s'au constituit în societate, ajutată la suportarea cheltuielilor din venitul fondului junilor întemeiat de răposatul Dumitru Ienciovici. Numărul lor, pare-ni-se, nu a fost așa de mare ca în alți ani, dar acesta are a se atribui în prima linie împrejurărilor nefavorabile materiale, în care se află de o vreme încă populațiunea brașovenă. Petrecerile se încep în Duminică Pascilor, când societatea junilor se constituie înaintea protopopului Brașovului d-lui Iónu Petric. Luni, după umblatul după ouă, se țin jocul în grădina de lângă biserica de pe Tocile, numită „grădina lui Țimben”. Marți se jucă și se aruncă buzduganul la crucea de pe Cóstă. Partea de căpetenie a serbării se petrece Miercuri, când junii însoțiți de o mulțime de publică fă-

cura escursions „în vâlturi”, și cătră seră se întorseră călări, formându un frumos conduct. În frunte veniră patru călăreți cu patru brați împodobiți, apoi muzicanții, apoi junii obișnuiți, „junii cei bătrâni”, apoi curaanii și în sfârșit junii cei albi. Cavalcada se încheiă printr'un șir de trăsuri destul de mare. Surlașul cu „sfânta surlă”, care de obicei mergea în fruntea conductului, de astă-dată lipsia, nu scimă din ce pricină. Cum amă dîștî în s, conductul în acestu an n'a fost așa de numeros ca de obicei, ni-s'a spus că mulți tineri rezerviști au fost chemați la exercițiile de arme tocmai pe ziua de Miercuri. Conductul se apropie de cetate pe ulița Furcocii, se îndreptă spre cimiterul din Gróver și apoi se întorșe înapoi prin Ciocra. În Gróver junii erau așteptați de o mare mulțime de omeni atât Români, cât și Neromâni, precum și de muzica militară a reg. II de infanterie, care eșecută mai multe marșuri. Înaintea d-lui general G. Pokay junii se opriră și ténérul G. Lupșanu țină o vorbire în care mulțămi pentru onóra făcută junilor prin participarea muzicei militare. — Joi junii își petrecură la pólele Témpei, er Vineri jucară în Prund, unde au fost aruncați muzicanții în straiu. Măne, Duminică, se sfărșesc petrecerile. — Bine ar fi, când vre-unul din omeni noștri de carte ar studia originea acestor petreceri, căci de bună seamă un astfel de studiu ar merita interesul general.

Importul lănei și peilor via Neoplanta. Deórece pentru importul lănei de óia și peilor crude de proveniență bulgară și sârbescă nu e necesară o concesiune ministerială deosebită, camera de comerț și industria din Brașov a rugat pe ministrul unguresc de agricultură, industrie și comerț, ca să anuleze ca nepractică acea dispozițiune, în puterea căreia taxele moderate de încarcă pentru transportul lănei țigăii și peilor crude din Bulgaria și Serbia via Neoplanta cătră stațiunile ardelene se aplică numai la acele transporturi, pentru care s'a dat încuviințare ministerială de import. Ministrul a și anulat dispozițiunea, dar nu și pentru produsele brute de proveniență rusescă.

Nouă cale ferată. Ministrul unguresc de lucrări publice și comunicații a concesit lui Frideric Stach din Viena să facă lucrările pregătitoare pentru construirea unei căi ferate, care să ducă dela stația Alba-Iulia la Zlatna, să se ramifice dela Șard și până la Ighiu și să ducă dela Zlatna până la Valea-Dosului.

Recruții honveđi, cari au fost înro-

la corpurile lor pe ziua de 30 Aprilie n.

Tergul de țară în Sibiu. În 23 Aprilie n. s'a început tergul de oi; în 29 se începe cel de vite cornute și cai, er în 3 Maiu va fi ziua tergului. Cu această ocaziune va fi și premiarea vitelor de rasă bună menite pentru prăsilă.

Societate pe acții pentru comerțul cu lemne s'a format în Clușiu. Capitalul acțiilor e de 150,000 divizat în 1500 acții de câte 100 fl. Intemeiatorii sunt: Banca de credit, societatea de amantare, societatea casei de economii pe acții, Asociațiunea casei de economii de ajutorare, tóte din Clușiu, deputatul Gabr. Ugron, directorul de bancă Bogdán Karoly, negustorii de lemne David Hora din Budapesta și Albert Polcz din Clușiu, mai mulți proprietari de casă, comercianți, ș. a.

Nou oficiu telegrafic împreunată cu serviciu postal s'a deschis în Totiș (Kékes), comit. Solnoc-Dobéca.

Cale ferată în Clușiu. Pentru construirea unei căi ferate pe stradele Clușului au înaintat lucrările pregătitoare așa de departe, încât în curând se va cere ministerului încuviințare. Calea se va preda comunicațiunii deodată cu noul pod de feră.

Sinucidere. Ni-se scrie din Abafia: În 23 Aprilie n. după amă, pe când cei de confesiune ev. ref. țin eu esamenul de veră, poporénul Bartha Andras ev. ref. s'a spânzurat în casă de grindă.

Serbarea Sântelor Pasci în București
și a zilei de 8 Aprilie, aniversarea născerii și a proclamării de domnitor a M. S. Regelui României.

În sera de Vinerea-Mare, M. S. Regele, însoțit de casa sa civilă și militară, a mers la órele 7¹/₂ la biserica Mitropoliei, spre a asista la serviciu.

La această serbare au asistat la Mitropolie, la órele 7¹/₄, d-nii ministrii, d-nii președinți și membri ai corpurilor legiuitor, cari s'au aflat în capitală, înaltele curți de casațiune și de compturi, curțile și tribunalele, corpul profesoral, camera de comerț, funcționarii superiori și d-nii oficeri generali și superiori din garnisonă.

Detășamente din diferite corpur ale garnisonii au stat înșiruite în curtea

Vodă încungiurase moșia Baia cu tot felul de precauțiuni și veghiări de ale sale, între care și aceea, că lă făcuse unelța sa și pe ticălosul vechil. Lucru, ce lui, ca unii despot omnipotent și bogat, nu i era greu, remunerându serviciile iudaice, ce cineva i-le făcea, ori cu ranguri și posturi, ori cu bani jupuiți de pe biata țără.

Intr'adeveră: numai ce vâqu pe un soldat cu pușca la ferăstră, eră pe ceilalți ducându-se în dosul crișmei. Fără să fi mai spus eu ceva tovarășilor mei, ei stau deja cu săbiile încinse, cu carabinele în mână și cu pistolele în tășci. Oficerul deschise ușa, pasi pragul și intră în odăița, în care ne aflam, și așa de bine ne denunțase Iuda de vechil, că oficerul așis de pe pragul ușei vră să pășescă spre ungherul de-a stanga, în care se aflau rădimate cele trei carabine și săbiile noastre. Eu însă, ca instinctiv, îi prevenii și mă pusei între carabine și între el.

— „Cine sunteți?” strigă oficerul. Eu îi răspunsei franțuzesce, că suntem călători și sudiți franceși.

— „Pașapórtel!” strigă oficerul de

nou ținându-și ochii țintă numai la mine. Scoasei întâiu eu pașapórtul meu cu nume străin și ca cetățen al republicii franceze. Nu mult se uită oficerul în pașapórt și mi dăse românesce:

„Cu de-aceste umbli — *Mălinescule*? În numele Măriei Sale sunteți prizonierii mei!”

Va să dăcă, oficerul avea signalmentul meu. Atuncia eu nicl una nicl două, ilă inhățai de pept și-lu isbi cătră ușă, dără în pericolul, ce ne amenința, cu o astfel de vehemență, că clémpa cea de lemn a ușei se frânșe, ușa se deschise cu oficerul și el cadu peste prag pe spatele pământ. Iute apoi se sculă de acolo și, inchidendu ușa pe din afară, o propti cu spatele sale și o țină închisă strigand la soldați: „Incóce mēi!”

Ce să fac? Momentul era critic! O pricepură acesta și tovarășii mei, căci înțelesei de pe fața lor; eu însă o simțam indoită mai penibil: o simțam și pentru mine și pentru tinerii străni aduși cu mine; și nu era nicl o cirtă de timp de perdută de a mai gândi mult că ce ar fi să facem, ca să n'aibă cei

de afară când a întări ușa, incuindu-ne pe noi înăuntru. Dără și de-amă deschide noi ușa acum cu puterea, ce ne așteptă? Pe loc mă decisei ce să fac. Căutai, ușa era crăpată, de se vedea ceva — oficerul. Iute apucă carabina mi din ungheriu și chibzuind din depărtare la spatele oficerului, dădu foc..... Un vactă, o sudalmă grea și o isbire la pământ fú răsunsul....

— „Aveți deja ce-i mai de trebuință la voi?” întrebai pe tovarăș și cu un „allons (să mergem)”! eșirăm cu toții afară. Eșiți din tinda crășmei, unde nicl nu ne mai uitaram la oficerul, ce se svércolea pe pământ, vedem doi soldați cu pușcile îndreptate spre noi. „Ce vreți?” le strigă eu și tovarășii mei carabinele, eră eu un pistol le și îndreptaram asupra lor. Cătanele vâdându-ne cu atâtea arme și-apoi mai așindu-mă vorbindu-le românesce, steteră un pic nedumeriți, că ce să facă.

— „Să nu v'e pună păcatul”, le dăsei eu, „voi sunteți înșelați, vechilul boeresc e de vină: vom merge și-lu vom învêța noi, dără voi mergeți și căutați de oficerul.”

Bietele cătane făcură cum le dăsei eu. Nu se vedeau pe nicăria suflet de om; însă ce va pute, ba ce va trebui să urmeze în curând, imi era învederat. După-ce merserăm cu pași repeși înainte spre sat, stetei puțin și uitându-mă la tovarășii mei, le dăsei cu un zimbet siluit, dără cu inimă plină de amar:

— „Cum se vede, am sfărșit espedițiunea noastră.”

Ei, bieții tineri, se uită la mine și dăseră cu aer trist:

— „Ei, acum dără ce facem?”

Gândii și eu la aceea, că acum ce să facem, dără imi veni în ajutor altă belea. Din spre sat, și anume, din spre moră, numai ce vedu o mulțime de omeni cu topore, cu hârlețe, cu casmale și cu ochii așintiți spre noi, eră în fruntea lor — vechilul Bălăsescu. — Plin de necaz și de venin, cum eram, mi-se mai ridică în inimă și o furiă, de mai că nu sciam de mine. Repede pașii spre ticălosul de trădător, îndreptai pistolul spre el, dără mișelul făcu iute „Stanga'mprejur” și se indosi printre omeni. Aceștia vâdendu, că „ocoșaul”,

Mitropoliei în totu timpului ceremonie ocolirei Sântului Epitafu.

În Sâmbăta Pascilor, la orele 12 din noapte, M. S. Regele, urmatu de casa sa civilă și militară, escortatu de escadronul de gendarmi alu capitalei, a mersu la Mitropolie la Sânta Învier.

D-nii miniștri, înaltele corpuri ale statului, magistrații și funcționarii mai susu arătați au asistatu la acăstă serbare.

Liturgia s'a slujitu de cătră I. P. S. S. Mitropolitul Primatū, încunjuratū de înaltul clerū. Momentul când I. P. S. S. exclamă: *Christosū a înviatū*, s'a anunțatū capitalei prin 101 tunuri de pe Dêlul-Spirei.

Conformū vechilorū tradițiunī s'a scrisu Evanghelia Sântului Iônū, pe care M. S. Regele a semnat-o și s'a investitū la urmă cu sigilulū statului.

M. S. Regele a luatū apoi în mână sânta Cruce, înaintea căreia s'au închinatū asistenții.

La sfârșitulū sântei Liturgii s'a celebratū unū Te-Deum pentru aniversarea zilei de 8 Aprilie, atătū în capitală, câtū și în tôte județele. Ziua de 8 Aprilie e aniversarea născerii și a proclamărei Regelui Carolū ca Domnū alū României. În 8 Aprilie a. c. a împlinitū M. Sa vârsta de 50 de ani.

În urmă M. S. Regele a binevoitū a întruni la Palatū, în sala cea mare de mâncare, la dejunū, la care a luatū parte și M. S. Regina, pe I. P. S. S. Mitropolitul Primatū, pe d. președinte alū consiliului cu dōmna, d. președinte alū senatului, d-nii miniștri cu dōmnele, pe înalții funcționari ai statului, pe d-nii oficeri generali și superiori, precum și pe tôte notabilitățile cari au fostū față la serviciulū divinū, peste totū 100 de persoane.

Înainte de a trece la dejunū, d. Lascărū Catargiu, președintele consiliului, în numele guvernului, a adresatū Auguștilorū noștri Suverani căldurose felicitări pentru a 50-ea aniversare a născerii M. S. Regelui, urându-Le fericire și ani îndelungați pentru prosperitatea țerei și întărirea dinastiei.

Maiestățile Lorū primiră apoi asemenea și felicitările tuturorū oșpeților prezenți. Fōrte simțitorī la doveșile de iubire ce Li-se aduceau, Maiestățile Lorū binevoiră a mulțami cu multă afabilitate. Auguștii suverani, conformū vechiului obiceiū, au ciocnitū oușe roșii cu persoanele prezinte; ăr la orele 3 și jumătate dimineța, după ce au mai convorbitū cu totī oșpeții, S'au retrasū în apartamentele Lorū.

Duminecă la orele 8 și jumătate sēra, unū numerosū publicū s'a prezentatū la Palatū cu muzica și torțe, spre a aduce urări Auguștilorū suverani cu ocaziunea a 50-a aniversare a născerii M. S. Regelui.

Maiestățile Lorū se arătară pe balconū și au fostū aclamate de numerosă mulțime cu strigări entusiaste de: *Trăiască Regele! Trăiască Regina!* Apoi au binevoitū a admite în prezența Lorū o delegațiune a orașenilorū Capitalei compusă din 40 fruntași, avēndū în capū pe primarulū și ajutōrele sale, precum și senatori și deputați ai Capitalei.

D. primarū adresă Maiestăților Lorū felicitări prin următōrele cuvinte:

„Sire! Aceeași provedință, care a salvatū națiunea română de nenorocirile a XV vécurs, a făcutū sē fiți alesū ca Suveranū acum 23 de ani.

„Este o frumoșă coincidență, că Maiestatea Vōstră sē fi fostū chīamată a conduce destinele acestei națiunī în aceeași zi corēspondētōre, în care ați vēdūtū pentru prima oră lumina, și ca ați sē împliniți o viță semiseclară pe Tronulū țerei, pe care ați făcut-o independentă și stimată de lume, prin încrederea ce ați avutū în virtutea ei, prin propria Vōstră vitejiă, prin devotamentulū ce ați sciutū inspira întregului poporū.

„Acăstă reinviare a drepturilorū nōstre străbune o sērbătorimū ați în ziua Învierii divinului Salvatorū cu o deosebită bucuriă, și de aceea, Sire, am venitū sē vē aducemū omagie la Capitală, la care se asociază toți Români, și sē vē urămū ca, pentru înălțarea patriei, sē trăiți pentru a sērbători centenarulū acestei fericite zile, alături cu Augusta nōstră Regină, podōba mărăță a Tronului, și cu Alțeta Sa Regală principiele moștenitorū, care este chematū a lua parte la lucrările maturului corpū și a se inspira din exemplele ce va găsi în viță și în virtușile Maiestății Vōstre și ale Maiestății Sale Reginei, în trecutulū și însușirile neamului românescū.

„Sē trăiți Sire! Trăiască Maiestatea Sa Regina! Trăiască Alțeta Sa Principele Moștenitorū! Trăiască România!“

M. S. Regele, rēspundēndū la aceste urări, în cari vede dovești de dragoste și devotamentulū ce poporulū are pentru Tronū și Dinastiă, dice că împlinindū astăzi 50 de ani, aprōpe jumătate din vârsta Sa a dăruit-o cu dragoste și cu bucuriă iubitelui sēu poporū, care, are speranța, că va urma a se desvolta și întări în liniște și pace. Maiestatea Sa mai adaugă apoi, că în curēndū A. S. R. Principele moștenitorū va veni în Bucuresci, spre a se stabili pe lângă Maiestățile Lorū.

După ce mai convorbiră încă câtva timpū, cu obișnuita lorū afabilitate, cu persoanele prezinte, Maiestățile Lorū S'au retrasū în apartamentele Lorū.

Vinerea mare ținută a fostū de doliu, adecă pentru d-nii civili: fracū, cravată și mânuși negre; decorațiuni: marile cruci fără cordonū. Militarii: mare

ținută; decorațiuni: marile cruci fără cordonū.

Sâmbăta mare ținută a fostū: fracū cravată și mânuși albe; decorațiuni în formă reglementară.

Militarii: mare ținută de ceremoniă.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulū biuroului de corespond. din Pesta)

Berlinū, 27 Aprilie. „Kreuzzeitung“ enunță, că în privința călătoriei Țarului Rusiei la Berlinū nu e hotărītū nimicū definitivū. — Preotulū Stōcker a primitū din partea consiliului superiorū bisericescū o dojenire fōrte aspră.

Parisū, 27 Aprilie. Se desminte scirea, că guvernulū francezū ar fi datū Vaticanului vr'o promisiune în privința restabilirii puterii lumesci a Papei.

Bucuresci, 27 Aprilie. Zankov a plecatū la Turnu-Severinū, pentru ca sē se întōrcă în Bulgaria.

Viena, 27 Aprilie. Calamitatea cu greva dela tramvaiu s'a terminatū acum cu totulū. În timpulū grevei au fostū arestați 460 de inși, ăr răniți 206.

EDUCAȚIUNE.

Cum trebuie să fie creșterea,

ce părinții o dau copiilorū, pentru ca școlă sē-și ajungă mai cu înlesnire înaltulū ei scopū.

Motto: Copiilū bunī suntū bucuria părințilorū, temelia școliei și fala și nădejdea îndreptată a nēmului lorū.

(Urmare.)

Ca fiilū lui moșū Mărtin vorū păți toți fiilū acelorū părinți, cari n'au cumpētū la vorbă, la gândū și la dorințe, cari în golătatea sufletului lorū nu cunoscū altă fericire mai mare decâtū *a'și bate jocū de sērăcia altora și a se umfla cu bogăția lorū ca brōsca din fabulă.*

Când amū sta sē cercetămū, din ce felū de familii au rēsăritū cei mai bunī și cei mai harnici școlari, amū afla de sigurū, că mai rarū din casele bogățilorū, ci cei mai mulți din clasa omenilorū de mijlocū.

Causa e fōrte firēsă și simplă. E, că biatulū sērăcū n'are pe ce se rădima decâtū numai pe hărnicia sufletului sēu, pe timpū ce fiilū bogățilorū plinī de deșertăciune se rașimă pe averea părințilorū, la care ei n'au muncitū și pe care ei o primescū d'a gata, fără trudă și ostenelă și fără a o sci prețui după adevērū.

Mai e apoi încă o pricină, pentru care fiilū bogățilorū închipuiți se facū omeni de nimicū.

Ei suntū înarțăti de micī copii sē aibă mereu banī mulți pe mână.

Unde-și uită tata, acolo-i aduce mama aminte, sēu o face dēnsa pe furișū, fără scirea tatii, și cu mână darnică umple busunarele fiului sēu.

Nici nu le trece prin minte, că banulū în mână băiatului e unū mijlocū de deplină stricăciune.

Adevērulū însă e, că banulū ilū face distrasū, cu gândurile împărțite la felurile lucruri, după care-i fugiră ochii preste di.

Banulū ilū face sē-și uita de școlă și de datoriile, ce 'i le impune școlă.

Banulū ilū face sē desprețuēsă și sē urască cartea și învēțaturile din carte.

Banulū ilū face sē prețuiască lustrulū deșertū

Banulū ilū face deșertū de simțiri nobile și cu capulū golū de gândiri înțelepte.

Banulū îi pune băiatului în mână o mulțime de mijloce de stricăciune.

Banulū ilū face sē-și uita de părinți, de legăturile sfinte între olaltă, ilū face sē fiă neascultătorū de sfaturile și poveștele lorū părintesci, sē fiă cu inima rece și nesimțitorē cătră dēnsū.

Banulū în sfârșitulū ilū aruncă în prăpastia peirei lui trupesci și sufletesci.

Cu banii, ce-i veți da copiilorū, îi veți înstrōina dela inima Vōstră.

Ei Vē vorū iubi numai pentru bani și câtū timpū le dați bani.

Numai odată de nu le veți da, vorū începe a Vē urī.

Multe esemple am înaintea ochilorū, când Vē vorbescū astfelū.

Am vēdūtū băeți, cari le spunău părințilorū în față, că ei nu învață, că nu vorū sē învețe, fiind-că nu le dau bani pe mână.

Gândiți-Vē, ce rēu le faceți băeților Vōstri în chipulū acesta, gândiți-Vē ce rēu Vē faceți chiar Vouē inși-vē.

Vouē Vē amăriți zilele, ără pe copii Vōstri îi stricați cu desēvērșire.

Ce au ei trebuință de bani, când acasă au totū ce le trebuie?

Depărtați din casele Vōstre rēulū obiceiū de a da băeților la zile mari, la sērbători, la ziua numelui etc. bani ca daruri.

Dați-le mai bine o carte bună, o carte cu chipuri, unū bricēgū, unū compasū; lucruri potrivite cu trebuințele lorū, cu vârsta și cu vrednicile lorū.

Sē mē credeți, că le faceți multū mai mare bucuriă cu astfelū de lucruri, decâtū cu bani. Bani ii prăpădescū, ără lucrurile

are fricā de noi, numai ce-i vēdū, că facū ca și dēnsulū și totū cu elū în frunte o iau la fugă înapoi pe drumulū pe care veniseră.

„Ce-i acum de făcutū!“ cugetam eu în mine. Mē uitai înderātū, de n'ar fi sē ne'tōrcemū spre Cornu-luncii sēu cumva măcar pe lângă ea, spre Bucovina, și vēqui unū soldatū din cei dela crīșmă, alergēndū într'acolo, ără altulū pe șosea în josū spre Fălticeni. Nu puteam deci fi nici unū picū la îndoială, că ce scopū, ori dēcă ofițerulū era viu, ce poruncă aveau soldații, căci sciam, că la Cornu-luncii și la Fălticeni se află soldați mai mulți și la Fălticeni încă și deregătōriă județenă și orașenēsă cu polițai, panțiri și alți slujbași pedestri și oālăreți. A mai gândi deci multū, nu era timpū, situațiunea ne era fatală!

Dreptū în fața nōstră spre Vestū vedeamū, în ceva depărtare, munți și pădure. Mai gândii în mine: „Ce-a da Dumneșeu, aceea va fi!“ și-apoi dișei conșoțilorū mei:

— „Aidēmū curēnd, sē ajungemū colo

în codru, că pe aici nu-i de zăbovitū multū!“

Ne duserāmū, dēr ce avurāmū de aici înainte a suferi și a trage, nu potū descrie și nici nu-i de descrișū! Patru zile și patru nopți cu merindea maică numai pe o di, ce o avurāmū în tașele nōstre, prin pădure, peste butucării, ba coborīndū în abisuri, ba urcāndū pe ripi.....

Din copilăria mea, ce o petrecusem în satulū meu natalū, Valea-sacă, aprōpe de Cornu-luncii, imī adusei aminte, că în direcțiune spre Vestū, încātrău mergeamū și de unde se cobora pârulū Suha, este hotarulū Moldovei spre Ardēlū. A patra zi ajunserāmū la riū, nu putū fi altulū, decâtū Bistrița. Spre norocirea nōstră aflarāmū nisce plute de bārne priponite de malulū de dincōce alū rīului, deslegarāmū una și trecurāmū dincolo, priponindu-o acolo ără. Tovarășii mei slăbiseră — mergeamū în popasuri scurte — ne urcarāmū pe unū munte, tovarășii mei Parisieni nu mai puteau de oboselă și de fōme, căci merindea ni-se slēșisise de alaltă-sēră și

eri trăirāmū numai cu leurdă (aiū sēlbaticū) și apă. Eu încă ceva mē mai țineamū — duceamū deci pe câte unulū din tovarășii mei în spate și apoi mē'n-torceamū de duceamū pe celălaltū.

Mē aflamū aprōpe sēmī perdū și eu ultimele puteri, dēr nu numai puterile, ci și mintea, cugetāndū la situațiunea'mī extremū de primejdiosă, în care mē aflam.... Incordāndū'mī încă odată ultimele mele puteri, adusei pe ambii conșoți până la culmea muntelui, la care suia o cărare și pe care cu cea mai mare greutate ajungēndū vēqui unū plaiu, ce ducea pe creșta muntelui și în susū și în josū. Mē uitū, vēdū mai la dēlū unū stēlpū vāpsitū negru-galbenū, era marginea Ardēlului!

Tovarășii mei, slăbiți de totū, se păreau ca 'n agoniă! Unulū era întinsū pe pământū, ără altulū cuprinse picioarele mele și-și rădīmase — sarbēdū și cu ochii închiși — capulū de genunchii mei. — — — Mē rădīmăi și eu pe carabina mea și mē uitai în josū spre Ostū la biata Moldovă.... O durere nespūsă mē cuprinse și'mī frāmēnta întregū su-

fletulū meu...!*)

Cătū voiu fi stētutū eu așa, perdutū în gânduri de cele mai sfășietōre, nu sciū; dēră deodată numai audū aprōpe de mine unū: „Norocū domnilorū!“ Tresarū, mē uitū, era unū Românū ardeleanū cu pușca la umērū! — Cum așū dice, ca lui Dumneșeu îi spusai nēcazulū meu... Ne dete bunulū Românū merindea sa tōtă, ne conduse până la satulū sēu Holu și de acolo merșerāmū cu o căruță la Borsecū. Dela Borsecū, la Clușiu și de acolo la Parisū.

Iraclie Porumbescu.

*) Momentulū acesta ilū fixă principele Alecu Moruzzi cu colorī de oleu într'unū tablou mare, aprōpe de unū metru de înaltū și fōrte cu grijă lucratū: tustrele persoane, portreturi. Junii Francezi în pozițiunea-le, cum i-am descrișū, și cu fața-le sfērșită. Loculū e sprīnceana unui munte înaltū. În josū spre Ostū, într'o perspectivă de totū artițioșă, se prīoepe într'o depărtare, ce se rēsface în aerū — Iașulū; ără la spatele chipurilorū, munți, brași și pădure întunecōșă. În fața lui Mălinescu se vede tōtă durerea sufletului sēu! — Acăstū tablou interesantū și prețiosū eu l'am vēdūtū, și audū că se află la cineva în Moldova.

acestea le rămân multu timpu ca dulci aduceri aminte.

Darurile in bani vedescu pe de alta parte unu sufletu marginitu; ele suntu unu semn inu inverdatu alu unoru parinti lipsiti de adeverata cultura.

Ca se nu fie ispititi a-le umbla gandurile dupa bani si dupa lucruri netrebnice, deprindeți pe baieti de timpuriu la o vietă simpla in tote: in mancare, in haine si dorinte.

Si de ati fi inca odata asa de cu avere, precum sunteți, faceti-o acesta.

Cand voru fi mari, copiii Voștri Vu voru binecuvnta, ca i-ati deprinsu la o vietă simpla.

Viața simpla e cea mai buna. Ea ii apera pe baieti de o multime de gusturi stricaciose.

Cine are trebunte mai putine, e mai aproape de Dumnezeu. Lucru prea firescu, caci inima lui nu se corupe si sufletul lui ramane tetaru. Elu se inspira de totu ce e maretu si nobilū, placutu lui Dumnezeu si omniloru.

De Vu iubiti deci copiii, deprindeți-i de timpuriu la o vietă simpla.

Se me credeti, ca alte nemuri, mai cu minte decatu noi, de multu au inceputu a practica acesta virtute, care e isvorulu multoru altoru virtuți laudabile, si fii loru suntu omeni harnici si fericiti.

Am cunoscutu la alte natii fi de milionari cu capitale enorme, traindu forte simplu, pote mai simplu decatu multu fii de ai nemului nostru, ai caroru parinti n-au nici a suta parte din veniturile grase ale aceloru streini.

Eramu in orasu X. Sedeamū la masa intr'unu restaurantu de mana a doua seu a treia, dupa cum ne erta puna. Eramu vre-o 12 persone la masa. Dupace ni-se servu supa, eta ca intru in sala unde mancamu, unu flacauasu, care dupa hainele sale para ca e unu omu de rendu. In adeveru insu elu era fiulu unu bancheru forte bogatu, care avea venituri de sute de mii de florini. Se ruga cu politeța se i se dea voe a manca la masa nostra.

Pe cand mancamu, unu dintre oștei, mai bunu de gura, si care cunoscea bine pe celu ce venise, cine era, lu intreba glumindu: „Me miru, D-le, ca venisi la masa calicilor, D-ta, fiul bancherului X!”

„N'are se te prinda nici o mirare,” raspunse elu. „Am fostu in strada Y, unde am avutu nisce afaceri, si facendu-mi-se fome, si fiindu departe pana acasa la parinti, am intratu aici se manancu cu D-vostre!” „Si apoi ce? Nu cumva sunt eu mai bunu decatu D-vostre? Ce are a face averea tatalui meu? Intre mine si intre D-vostre nu gasescu nici cea mai mica deosebire. Si traiulu meu se nu socotiti, ca se deosibesce multu de alu D-vostre. Am fostu dedatu, de cand eram micu, se me multumescu cu mancari catu se pote de simple. Rareori mancamu noi acasa la parinti mai deosibitu, decatu cum mancati D-vostre. Uneori insu se intempla, ca nu mancamu nici asa ca D-vostre. Mai cu sema cand avem multu de lucru, ceea ce se intempla desu, si 'mi-e fome, atunci iau o bucata de pane si putina branza seu carne afumata si manancu primblandu-me in susu si in josu prin cantoru. Asa am fostu invetatū de micu copilū, asa vreu se traescu in tota vietă mea. Mancarea simpla e cea mai buna si cea mia sanetosă.”

Exemple de iubire catre parinti. *)

Tabacherea de aurū. Unu colonelu arata odata oficeriloru sei, cari mancau la masa la densulu, o tabachera noua forte frumosa de aurū. Fiicare o lua in mana, se uita la ea cu placere si se mira de frumsetia ei. După cātva timpū colonelulu, voindu se ia unu tabacu, o cautā prin tote busunarele si negasindu-o, dīse: „La vedeți, domnii mei, nu cumva vre-unulu din d-vostra a bagatu din gresela tabacherea in busunaru lu seu?” — Toți se ridicara si-si intorsera captușala dela busunaru, dera tabacherea nicari. Numai unulu, care se para tare schimbatu la fata, dīse cu sfiala: „Eu nu-mi intorc captușala dela busunaru lu meu, ve marturisescu insu, pe cuvntulu meu de onore, ca tabacherea nu este la mine.” Oficerii fiicare se departara clatinandu din capu, si fiicare credea, ca elu e hotulu.

In ziua urmatoe colonelulu ilu chema la sine si-i dīse: „S'a astatu tabacherea. Unulu din busunarele mele se descosese si tabacherea caduse printre captusala. Dera spune-mi, rogu-te, pentru ce n'ai vrutu se arati busunaru lu d-tale, precum a facutu ceilalti oficeri?” Si densulu dīse: „Numai singuru d-tale, d-le colonelu, vreau se'ți aratu cu placere cauza, pentru care am urmatu astfelu. Parinti mei suntu forte seraci. Pentru aceea jumtate din lefa mea o dau lorū si eu nu manancu la prandū decatu numai bucate reci: o bucatuca de slanina seu de branza cu pane negra. Când am venitū la d-ta la masa, eu imi aveam deja prandulu in busunaru, — si mi-ar fi fost forte rusine, decā intorcendu-mi busunaru lu, ar fi cadutu din elu bucatuca de pane negra cu slanina si branza.

Colonelulu dīse miscatu: „Esti unu fiu bunu si bravu! Pentru ca se poti ajuta mai cu usurinta pe parinti, vei sci, ca de adi incolo ai se prandescu in fiecare zi la mine.” Apoi lu conduse in sala de mancare, unde se aflau adunati toti oficerii, si inaintea tuturoru ii darui tabacherea de aurū ca unu semn inverdatu alu stimei sale.

Unu ajutoru catu de micu din partea copiiloru indulcesce traiulu vietii si marese bucuria si desfatarea sufletului lorū.

Sergentulu seu fiulu adeveratu si nobilu. Unu tata si unu fiu se aflau amendoi la aceeași compania, tata ca soldatu de rendu si fiulu ca sergentu. Fiindu odata regimentulu intregu la eseroții, generalulu observu, cand comanda „focu”, o gresela mare la compania numita. Elu se duse iute dreptu la sergentu si lu intreba necajitu cine a comisū o gresela atatū de mare. Sergentulu tacea. „Dera nu scii vorbi?” ilu intreba generalulu, „iti voi deschide eu gura.” Si indatu purunci se-i dea doudeci de bețe. In momentul acesta se lupta unu soldatu cu sine si era tocmai se iasa din rendu se vina catre generalu, dera sergentulu i facu semn se ramana la locu. După ce sergentulu isi lua pedepsa, lu intreba generalulu: „Acum sci-vei atadata vorbi, cand vei mai fi intreatu?” — „De siguru, si de asta datu n'asu fi tacutu, decā vinovatulu n'ar fi fostu chiar tatulu meu, care n'a fostu nici-odata pedepsitu pana acuma.” Generalulu se uita lungu la sergentu, apoi dete pinteni calului si se duse fara a dice unu cuvntu; der in ziua viitoare lu chema pe sergentu la sine, ilu facu oficeru si i spuse, ca befranulu seu tata va fi chiar astadi lasatu acasa cu pensiuue indoita.

Ce-a fostu in stare se facu pentru mama sa unu copilū de 5 ani.

Unu preotu din Iasi chiana la sine trei copii ai unu parochianu alu seu forte seracu pentru a-le da nisce haine de pomanā: era unu frigū infricosatū si micuti copii erau inghetati de frigū.

*) Materialu de folositu in școla si familia.

Bunulu parinte le dīse se se apropie de captoru, se se incaldesca, ș'apoi elu le dete la fie-care pane si putina carne. Cei mai mariori mancaru portiuena lorū cu mare pofta; alu treilea insu se uita la partea sa cu unu aeru de multamire deplinā, dera fara a gusta dintrēna.

„Ce! baete, dīse parintele uimitu, tu nu mananci?”

— Nu, parinte, raspunse baetelulu, nu, vreu se-mi pastrezu pana si carnea mea pentru mama, care e bolnavā.

— Mananca, scumpulu meu copilū, mananca, voi ingriji eu si pentru mam-ta. — „Nu, nu potū manca, vreu se ducū pana si carnea acasa, pentru-ca mama e bolnavā.” Și dīcendu acestea ochii copilului se umplura de lacrimi.

„Mam-ta, micutule, isi va capeta si ea partea sa, mananca, nu mai fi ingrijatu, mananca ca-ti va fi fome. — Da, 'mi-e fome; insu mama e bolnavā.

ECONOMIA

Besadirea pomilor in locu stabili. (Urmare din Nro. 81 alu „Gaz. Trans“.)

Pomii altuti, dupa ce au ajunsu grosimea degetului celui mare si inalți-

Table with 13 columns and 11 rows. Columns represent months from p=prunu to co=cornu. Rows represent months from p=prunu to co=cornu. Cells contain letters indicating planting directions (e.g., p, n, c, v, g, a).

la locul unde vomu a-i ave pe veci. De sine se intelege, ca pana ajungu marimea si grosimea aceea, ii plivimu si ii sapamu de mai multe ori in fiecare vera, er primaverile le ciuntamu ori ce crenguta ar esi din radecine ori din josu de altoia, ba chiar nici pe altoia nu lasamu tote crengile ce ar esi, ci numai 3-4 la verfu si acelea le retezamu pe o forma de lungi, cari apoi formeza corona pomului. Trunchiulu sub corona trebuie se-lu cultivamu se fie oblu, netedu si dreptu.

Pana amu crescutu pomii in pomaria, ne cultivamu si gradina unde vomu a-i asega de veci. Gradina, adeca, de a fostu de ierba o spargemu cu plugulu si semenamū in ea totu plante de sapu, cucuruzu, napi, baraboi etc. Pomii apoi ii resadimu toamna. Eta cum:

Dupa ce amu culesu plantele din gradina bine ingradita, o curatimu bine de remasitele planteloru si o grasamu bine ca se ramana netedu. Ba putemu chiar se o aramu, semenamū cu secaru si apoi se o grasamu. Dupa aceea ne facemu o leca de planu se vedemu cate renduri de pomi au locu in gradina nostra? Decā ni-amu facutu socotela, si aflamu ca d. e. avemu locu de 12 renduri de pomi de-a-lungulu gradinei, atunci ne facemu planulu pe o hartie ori pe o tablita de a copiiloru in modulū urmatoru:

Punctele la figura ni-le punemu totu la 2 stanjini (4 metri) unulu de altulu si ni-le socotimu dupa cum le vedemu in figura alaturata, ca se vie pusu totu unu pomu mare si unulu micu, unulu de vietu lungu, altulu care se trece mai iute, d. e. in celea patru cornuri de gradina amu ave patru corni, apoi giuru impregiatu pe langa gardu totu unu alunu si unu gutuiu; dupa aceea, giuru imprejuru, la 2 stangini in launtru gardului, totu unu nucū, unu prunu, unu cereșu, unu prunu, unu visinu, prunu, unu nucū și er prunu. In fata de catre resaritu si miada di amu pute pune si pierseci. In celelalte renduri apoi vine: unu meru, unu prunu, unu peru, si totu asa se se repetesca, ca unu pomu mare: meru, peru, cereșu, visinu, nucū, se nu se vie langa altu pomu mare si traicicu, ci langa de cei mici, cari de regula si traiescu mai putinu, incatu chiar cand cei mari prindu a produce mai bine, atunci ei se usca, ca si-au traitu traiulu. Dupā cum ni-amu facutu socotela pe planu, asa o facemu si in gradina; intindemu frumosu o sfora de gradinaritu, ori de nu avemu, intindemu altā sfora și totu la distanta de doi stanjini punem unu paru, pana paruimū tota gradina, adeca punemu semme unde se vina pusū pomii. Dupā aceea sapamu gropela, cam pana in genunchi de afunde, si de largi ca o rotila de plugu si in mijloculu fiacrei groupe batemu unu paru bunu ca de unu stanjinu de lungu. Dupā-ce și acestu lucru e gata, ne apucamu si sadimu pomii, pe cari-amu scostu cu mare bagare de sema din școla de altoitu ca se nu le stricamu radecinele. Fiecare pomu ilu punemu langa paru și tragemu pamentu pe radecini si adeca pamentu bunu, care a fostu lucratu; mai bine e decā pamentulu, care a fostu in gura gropei, ilu punemu acum in fundu, si celu ce fu in fundu se devina deasupra. Pana a nu pune pomulu ii cautamu radecinele celea ce ar fi sdruceite, le taimu frumosu si neteqimu bine; cele prea lungi inca le ciuntamu. Resarindu pomulu, totu tragemu cate o sapu de pamentu pe radecini și scuturam apoi pomulu, ca se-i intre pamentu pe langa tote radecinele. Dupā ce grupa e plina de pamentu, apasamu pamentulu binișoru și legamu pomulu de parulu lui crucisu cu o legaturu de papura ori de scorța de teiu, der asa, ca se nu fi strinsu langa paru. Facendu cu toti pomii asa — pomaria ni-ar fi gata. De aci incolo putinu lucru mai avemu cu ea, numai primavera mai sapamu și pulverisamu pamentulu pe langa pomu, ca cu atutu mai bine se pota strabate la radecini umelele nutritore. Pana suntu pomii mici e bine se cultivamu intre ei plante de sapu: curechiu, cucuruzu, napi etc. ca lucrandu pamentulu, ajutamū totdatā și pomiloru. Dupā ce pomii au crescutu mari incatu facu umbra de nu mai putemu cultiva nimic printre ei, lasamu se cresca ierba, der in giurulū trupineloru totu trebuie se rupemu țelina in tota primavera. Totu primavera-i curatimu și de crengile uscate ori de celea ce ni-se paru prea multe, și de curbile de omide.

Facendu asa, vomu ave pomii multu și bunu, nu vomu duce dorulu pomeloru, nu vomu fi siliti a-le cumpara pe bani scumpi ori pe bucate, er copiii nostri nu voru fi siliti a trece gardurile pe la vecini.

Inceputulu de bunu sema ar trebui se-lu facu invetatorii, in gradinile școlare, unde se invețe pe fitorii cetateni acestu lucru placutu și folositoru. Totu ei, in conțelegere cu preoti și senatele școlare bisericesci, ar trebui se umple cimiterile și gradinile din jurulu biseri-

să fie ca nisce mici paradisi, ér nu locu de pășune pentru vițeli, caii și gășcele unora și altora. Fiind băieții inițiați bine, din scólă, în această măestria frumósă și folositoare, vèdendù în totă ziua grădina scólei și cimeterul, vorù avea unù viu esemalu pe care l'orù imita și căruia s'orù acomoda în afacerea grădinarilor lorù de pomăritù.

Ètă lucrul care l'asì pretinde dela fiecare scólă — și care de altcum, cu dreptù cuvèntù — și legea îl pretinde, dér daună, că maioritatea scólelor nòstre nu-lù practiséză; ètă lucrul, pe care — după religiune, scrisù, cetitù și computù în limba s'a maternă — ar trebui să pună fiecare învățetoriu pondulù celù mai mare; déră cu acèsta a ajunsù la culmea misiunei și-i mai întrece timpù, n'am nimicù în contră, înroducă lucrul de mână în scólă, despre care de câțiva ani se face atãta sfarâ în țerà, dér până atunci ba, cãci scrisù este:

Non multa, sed multum.

I. P. R.

INDUSTRIA DE CASĂ.

Lucrul de mână.

Am cutesatù a deschide discuțiunea asupra temei de susù prin apelulù de sub titulu „*O cestiune arđetóre*“, publicatù prin Ianuarie a. c. în presa română.

Cu via satisfaciune imi iau voiã a reveni asupra acestei teme, după-ce s'a confirmatù din tôte părțile, cu totă temeinicia și cu multă insuflețire necesitatea pré simpită a întregirii instruciunei în scólele poporale prin înroducerea lucrului de mână în planulù de învățamèntù alù acelora.

Pentru scurtùimea spațiului acestorù pré ospitale colòne, mă voiu mărgini de astădatã numai pe lângã relevarea celorlù mai practice mijlòce, cari s'arù potrivi mai bine cu împrejurările nòstre pentru executarea problemelor lucrului de mână.

La punerea în lucrare a acestui nou și pré importantù obiectù de învățamèntù suntã a se deosebi douë momente mai însemnate:

- a.) Partea internă séu planulù lui de instruciã;
- b.) Partea esternă, economică, séu mijlòcele materiale, trebuincioșe la punerea în mișcare a întregului aparatù de lucrare.

Cele referitóre la punctul a.) le-amù arãtatù cu altã ocaziune și la altù locù unde se cuprinde și o parte din cele referitóre la punctul b.) și anumitù încãtù privesce practicarea lucrului de mână în seminarù.

Rãmâne a vorbi despre partea economică a practicei lucrului de mână în scólele poporale singuratiche.

Pe când compunerea planului de instruciune cade în sfera de activitate a Prèvenabilului consistoriu, ca forù supremù școlasticù, pe atunci cade în datorința morală a fiecărui fiu alù națiunei nòstre a oferì dinarulù séu în cele materiale, spre promovarea scopurilor mãrețe ale lucrului din cestiune, — fiecare din ce are și cãtù pòte: bani, unelte, materialù de lucratù, séu alte mijlòce ajutãtòre. Spre scopulù acesta preoții, învățetorii și alte persóne inteligente au duplã îndatorire: Mai întâi, ca ómeni pricepëtori, prin informațiuni convingetóre despre binefaceri înreprenderi de față au a mijloci înduplecarea poporului spre jertfire benevolă, ér altù doilea au a se îngriji de administrarea conscientioșe a tuturorù contribuitorilor, ca acestea se-și aducã folosulù așteptatù spre convingerea și mângãierea contribuitorilor marinimoși.

Tôte acestea se ajungù mai cu înlesnire — credù eu — prin formarea de societãți în raionulù protopopiatelorù sub conducerea protopopului și sub controla Consistorului. Membru alù acestorù societãți pòte fi orì-care creștinù, care

școlã de lucru. La adunãrile acestorù societãți se vorù espune obiectele pregãtite de copii în școlile la cari va fi deãi introdusù lucrul de mână. Poporulù vèdendù, că ce lucruri folositóre suntù în stare a face copii în scólă, se va simți atrasù ca de unù ce neexplicabilù cãtrã scólă, și jertfesce cu totã dragostea pentru acèsta.

Numai atunci nu dă omulù pentru unù scopù nobilù, când nu e convinsù despre bunãtatea lucrului, pentru care i-se cere ajutorù.

Dècã contribuiri benevole vorù fi și administrate conscientioșe, déră se va face raportù amènunțitù la tôte adunãrile despre totù ce s'a datù, cine și ce a datù și la ce s'a întrebunțatù, apoi déră se va ridica vađa dăruitorilor pentru bunãvoința lorù, ómenii se vorù oferì pe întrecute a sprijini întreprinderea, carea va și aduce binefaceri neprețuite pentru tôte problemele scólei. Prin o astfelù de menageare a poporului nu vomù mai vedè lipsiri în scólë, ci acestea vorù fi pré impopulate, fără lécù de forță din afarã.

Aceste societãți vorù contribui din mijlòcele adunate atãtù la înroducerea și practicarea lucrului de mână în scólele comunelorù singuratiche, cãtù și la ajutorarea învățetorilor pentru participarea lorù la cursurile speciale din centru.

Nu va fi practicù a se adauge aceste probleme speciale în sfera de activitate a reuniunilor învățetoresci, și ètã pentrucè:

Reuniunile învățetoresci și așa au a se ocupa și a discuta partea metodică didactică a lucrului de mână; déră acum vorù avè a se îngriji totù ele și de partea economică a acestui obiectù, adecã de ajutorarea învățetorilor pentru cualificarea lorù și de ajustarea scólelor cu cele de lipsã pentru lucru, dèu, acèsta nici n'ar fi echitabilù. Destulù îi este învățetorului a se ocupa cu metodia instruciunei, și alții se se îngrijescã de partea materială a întreprinderi. Rolurile se fie împãrțite, cãci numai așa vomù putè lucra cu succesù progresivù.

Precum se pòte vedè din cele espuse aci, societãțile menționate nu suntù „conditio sine qua non“. Lucrul principalù este:

Întãiu se cãutãmù a apropia pe poporù de scólã, și a lù face se cunòscã folòsele precum și lipsele ei, — astfel se va simți îndemnatù a se înrola la lucru pentru înaintarea problemelorù aceleia; atunci urmèzã de sine tragerea de inimã spre daruri benevole, după ce este pe deplinù convinsù despre bunãtatea instruciunei preste totù și în specialù a lucrului de mână, carele e cu multù mai apròpe de priceperea lui (a poporului) decãtù studiile teoretice scientifique. Am đisù „daruri benevole“, pentrucã contribuiri impuse nu ducù de locù la scopù.

Altù doilea. Noi, cari formãmù inteligența poporului, se nu rãmânemù numai pe lângã împlinirea „afurisitei“ de datorințe, impusã de oficiulù, ce lù ocupãmù, ci se ne procurãmù și mângãerea de a ne îngriji de cãte ceva, folositorù neamului nostru, pe altã cale, afarã de cerculù lucrãrilor curente ale oficiului. Atunci de sigurù aflãmù mijlòce și cãi destule, prin cari putemù înlesni scòtorea la limanù chiar și a celorlù mai complicate și grele întreprinderi folositóre.

În Germania s'au înființatù mulțime de astfelù de societãți, nu numai în cercuri mai mari, ci chiar și în comune singuratiche. În mulțime de localuri publice se aflã așede cutiuțe pentru contribuiri din partea óșpetilorù pentru lucrul de mână ca și pentru alte scopuri culturale și de binefacere. *Bunãvoință* se fie și puținã *dragoste* de a pune umèrulù la lucrãri comune de progresù, — și tôte se potù face cu deplinù succesù!!

Brașovù, Sèptemãna luminatã 1889.

George Moianù.

Din traista cu minciunile.

Când au vrutù Țiganii se-și faciã biseriã.

S'au strinsù Țiganii la sfatù
Intr'o margine de satù,
S'au strinsù dancier la soborù
În frunte cu dada lorù,
Se-și faciã biseriã
Inaltã și falnicã,
Cum n'a fostù și nici nu este,
În lume se mèrgã veste;
Cum n'a fostù și nu va fi
Până lumea va trãi.
Dèrã cum se m'i-o dureze
Și în ce locù s'o așede? . . .
În delù vèntulù va sufla-o,
Mai josù apa va mâna-o,
Atunci dada procopsitù,
Între toți celù mai rinjitù,
Începù a cuvènta,
Dãncei mi'lù asculta:
„Loculù celù mai potrivitù
„Biseriã de ziditù
„E 'n mijloculù satului,
„Chiar la umbra gardului,
„Acolo vèntulù nu bate
„Și apa nu prea strãbate!“
— „Dèr din ce-o vomù ridica?“
Dancier toți cã întreba.
„Cã lemnulù cam ruginesce,
„Ferulù èrã putredesce
„Și pètra se muceșe!“
Atunci dada celù sfãtosù,
Mai sfãtosù decãtù frumosù,
Crescutù totù lângã barosù
Cãtrã obște se 'ndrepta
Și în àstù felù glãșuia:
„Noi s'o facemù de cucute,
„Cã de-acelea suntù mai multe.
„S'o cormimù totù cu cãlbași
„S'o leșumù cu cãrnași;
„Coperișulù de lipie,
„Cui orù cãdè, a lui se fie.
„Clopotelù unù capù de porcù,
„Cã e cu limbã cu totù;
„Clopotelù mai mititelù
„Sè fie-unù capù de purcelù,
„Cã sunã mai subțirelù.
„Apoi ușile vorù fi,
„Cum nu s'orù mai pomeni,
„Din slãninã de cea grasã,
„Sè le vađa totù de-acasă,
„Sè vie cu custurile,
„Sè tae 'mbucãturile!“ . . .
Soborirã, soborirã
Și în àstù felù hotãrirã.
De ziditù se apucarã,
Cucute se adunarã,
Cã 'sù multe printre hotarè;
Dèr de unde cãlbași
Și de unde cãrnași,
De unde lipiele,
De unde slãninile? . . .
Alașele se făcurã,
Da nu-i nimicù pentru gurã;
Se sãparã varnișele,
Da 'sù gòle bordeiele,
Le chiorãie mașele.
Ș'asa zidirea sfinitã
A rãmasù neisprãvitã.

Țiganulù și stupulù.

Unù Țiganù se duse cu nașulù séu în pădure, ca se caute stupi, séu cum se mai đice, *la berçuitù*. Ajungendù în pădure, ei se despãrțirã unul de altul și unul începù a cãuta într'o parte, èrã celãlaltù în altã parte. Nu trecù multù și Țiganulù gãsi unù stupù frumosù de albine, pe când nașulù, — care, am uitatù se vè spunù, era unù hoțù de Românù —, nu gãsi altocèva, decãtù numai unù cuibù de vespi. Țiganulù, cum dete de stupù, îndatã și strigã pe nașulù séu, se vie și se vađa, ce a gãsitù.

„Veđi, nașule,“ grãi elù plinù de bucuriã, „cãtù de norocosù sunt eu la stupi! D'abia ne despãrțirãmù unul de altul, și țup! stupulù înaintea mea.“

„Ai și tu unù picù de norocù, nu-i vorbã“, rãspunse hoțulù de Românù; „dèr totù sunt eu cu multù mai norocosù decãtù tine. Eu, finule, am gãsitù unù stupù, care plãtesce o țerà întregã.“

de mirare.

„Așa, cã n' stupulù meu suntù albine cu totulù totù de aurù, cu multù mai mari ca ale tale și frumúșele și sprintenele, de-ți fugù ochii după ele.“

Țiganulù la începutù nu prea vrea se cređã, dér după ce nașulù îl duse la copaciulù, unde erau vespii, și vèđù cã în adevèrtù albinele nașului suntù mai mari și mai frumúșe, îl rugã se faciã schimbù unul cu altul. Românulù la începutù se facù, cã se împotrivesce, și numai după ce cioroiulù îl rugã mai de multe ori și 'i fãgãdui cã-i va da și ceva pe deasupra, se făcù, cã se învoiesce și vorbi astfelù:

„Fiind-cã'mi ești finù, haida-de, mă învoiescù se-ți lasù stupulù meu pentru altù têu!... Numai se fi cu ochii în patru, când vei voi se bagi albinele cele de aurù în coșnișã, cãci déră nu-i umbra cu frumúșelulù, se potù spãria și potù rãmânè de pagubã.“

„Da cum se faciù, Românico, se nu se spãrie drãgúțele dadii și se nu mă lase cu buzele drãmboiate?“

„Ètã cum: Sè te sui încetinelù pe copaciu în susù până la ele, se bagi frumúșelù mãna în scorbura, din care veđi cã esù, și se le đicì cu binisòrulù se poftèscã afarã. Eu voiu rãmânè pe aicea, și când imi vei spune c'au eșitù tôte, îți voiu da coșnișã, ca se le bagi în ea.“

„Bine, aldusiascã-te Dumneđeu, nașule; tocmai așa voiu face!“... Și îndatã Faraonulù se și apucã se se suie pe copaciu în susù. Copaciulù însè nu avea ramuri până mai apròpe de vèrfù. Țiganulù vèdendù, cã merge cam greu cu suitulù, o tulì în grabã cãtrã bordeiulù lui și nu peste multù se întòrse cu o scarã, nu e vorbã, și mai cu cuie și mai fără cuie, dér tocmai bunã ca se se urce până apròpe de scorbura, în care se aflau vespii.

Dupã-ce baragladina ajunse la vespi și se apucã de o cracã, hoțulù de nașù puse mãna pe scarã și o trase la o parte, đicèndù, cã albinele cele de aurù se potù spãria de ea și nu vorù voi se iasã afarã.

Țiganulù se proptì, cum putù elù mai bine, de craca de de-asupra vespiilorù ș'apoi bågã mãna în scorburã, ca se-și scòtã comòra. Elù începù a le cãnta albinelorù, cum scia elù mai frumúșelù și mai drãgãlașù:

„Suiți în susù la moșu,
„Cã vè așteptã coșu;
„Vai, ce coșù auritù,
„Cu-aramã, mpodobitù!
„Suiți la Dumneđeu,
„Sè nu vè đicì de rèu!“

D'abia isprãvi însè Faraonulù cãnteculù, și unde nu se scormonirã vespii cu toți și eșindù din scorburã, începurã sè'lù înșepe, de lù ustura și inima din elù. Țiganulù rãbdã, cãtù rãbdã, până când în sfèrșitù vèdendù, cã gluma se îngroșe prea tare, începù sè'lù strige pe nașulù din rãsputeri:

„Pune, nașule, scara,
„Vedè-ț'asù îngroparea,
„Mãnca-ț'asù comãndarea,
„Cã m'omòrã-albinele,
„Uita-mi-te-ar binele!“

Da nașù alù draculù!... Sè departase cãtù colo de copaciu și se făcea, cã n'aude. Atunci bietulù Țiganù, vèdendù cã n'are 'ncãtrãu, își luã inima'n dinți și se lasã josù din copaciu, deși dela scorburã până josù o fi fostù așa vre-o trei stângini și mai bine.

„Huzdupù,
„Fire-arù alù dracului stupù!“

Sandu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Urmãrile cetirei de romane.

Cetirea pasionatã, esclusivã a romanelorù, a fãcutù pe unù bravù soldatù, în garnisonã la Nùremberg, se comità o greșelã care l'a adusù înaintea consiliului de rebelù din Wùrtzburg. Reischel — acesta e numele soldatului în cestiune

— consacră momentele sale de repaus...

de totă lumea, pentru „frumosul ideal“...

Ce scii? Dér de după mórte...

Comerțul de vinuri al României.

In urma măsurilor luate de consulul român...

„Ministrul de comerț — scrie „Curier. Financiar“ — observând că toate...

Tergul de rimători dela Severin.

Cetim în „Curierul Financiar.“ La Ministrul de comerț...

Rimătorii intrați în tergu în timpul indicat...

Din aceștia 20,000 s'au vândut în Austro-Ungaria...

In țără s'au vândut 3,200 rimători în greutate...

Restul până la concurența sumei de 30,890 rimători...

Produsele consumate în tergu cu îngrășarea...

9,000,000 chilograme porumb a lei 10 suta...

7,000,000 chilograme orz a 8 lei suta de kil...

4,300,000 chilograme seacă a 8 lei suta; valoare...

6,000 chilograme sare a 10 lei suta lei 600...

3,000 chilograme sare amară a 50 lei suta lei 900.

In resumat mișcarea comercială a acestui tergu...

Lei 4, 500,000 valorea rimătorilor noștri...

Lei 442,800 valorea rimătorilor aflați în ocóle.

Lei 1,805,500 valorea productelor Lei 384,000...

Unu diart din capitală vorbindu de rezultatele...

Aceste rezultate ni-se parú destul de satisfăcătoare...

Reese dér, că Statul n'a greșit cu înființarea...

Nu vomú trece cu vederea a spune că acestu tergu...

ceea ce ne face să sperămú, că după amortisarea...

Tergul de rimători din Steinbruh. La 22 Apr. n. starea...

Bursa de măruri din Budapesta dela 24 Apr. 1889.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Pretul per 100 chilgr.

Table with columns: Săminte vechi ori nou, soiul, Calitatea per Hect., Pretul per 100 chilgr.

Table with columns: Produse div., Soiul, Cursul dela | până

Table with columns: Sem. de trif., Luțernă ungar. francesă, roșiă rafinatú duplu...

Cursul pieței Brașov

Table with columns: Bancnote românesce, Argintú românescú, Napoleon-d'ori...

Table with columns: Galbin, Scris. fonc. „Albina“, Ruble rusesce, Discontulú

Bursa din Bucuresci din 24 Aprilie.

Table with columns: Valori, % se rump.

Cursul la bursa de Viena din 26 Aprilie st. n. 1889.

Table with columns: Renta de aurú, Renta de hárta, Amortisarea datoriei...

Editorú și Redactorú responsabilú: Dr. Aurel Mureșianu.

In care órá a țilei omulú e mai tare?

La acestá întrebare de sigurú vorú răspunde grăbitú cei mai mulți...

Unú agentú de reclame

din Londra a oferitú guvernului englesú unú milionú...

Impératulú din China

are o armată de servitorí, dintre carí 25 trebuie să stea gata...

Calendarul septemánel. Table with columns: APRILIE, 1889, Duminică, Luni, Marți...

HUMORÚ ȘI SATIRÁ.

Spiritú poeticú ungrescú. O fóiá ungrescá a scosú de curénd la luminá...

SCHIMBARE DE LOCAL. Právália mea de haine bărbătesci. m'am strămutat'o în Ulița Vămii No. 11...

DE INCHIRIATÚ este o locuință frumoasă în Maerulú Bluména No 199...

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Müstchen des Stoffes, von dem man laufen will und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fränselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterläßt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kränzelt, sondern krümmt. Zerbricht man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depot von **G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), **Zürich**, versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Rollen und ganze Stücke zollfrei ins Haus.

DEPOSITO DE PIANURI IN BRAŞOVU!

alü lui
I. M. SCHWEIGHOFER'S SÖHNE,
VIENA.

FABRICANTU DE PIANURI ALU CURȚII C. R.
Strada Vămii Nr. 563 Etagiulü I-u.

Se atrage prin această din nou atențiunea asupra acestui depositu și se observă, că de presentu se află espuse vr'o câteva pianuri escelente, construite cu toate îmbunătățirile ce s'au inventatü in timpulü din urmă — precum: tablă din metalü de sine stătătore, basă pentru acordu îmbrăcatü in metalü, pervasuri de metalü, agrafe din metalü, scala duplă etc. și cari se vëndu cu prețuri eftine.

Informațiuni se dau la Administrațiunea „Gaz. Trans.“

60,3—2

Schutzmarke.

Picăturile de stomachu MARIAZELLER,
care lucră escelentü in contra tuturorü bölelorü de stomachu.

Neintrecute pentru lipsa de apetitü, slăbiciunea stomachului, respiratiunea cu mirosü greu, umflare (vënturi), răgăelä acrå, colicä, cartu de stomachu, acrelä, formarea de pëtră și näsipü, producerea escisivä de flegmă, gälbinare, greață și vomare, durere de capü (decă provine dela stomachu), cărcelä la stomachu, constipațiunea seu incuiare, încărcarea stomachului cu mândări și bëuturi, limbriet, suferințe de splinä, ficatü și de haemorhoide. — Prețulu unei sticle dinpreună cu prescriereade întrebünțare 40 cr., sticlä indoitü de mare 70 cr.

Espedițiä centralä prin farmacistulu
Carl Brady, Kremsier (Moravia.)

Picăturile de stomachu Mariazeller nu suntü unü remediü secretü. Pärțile conținëtore suntü arătate in prescrierea de întrebünțare, ce se află la fie-care sticlä.

Veritabile se află mai in tote farmaciile.

Avertismentü! Picăturile de stomachu Mariazeller se falsificä și se imitezä de multe ori. — Ca semnü, că suntü veritabile, servese invëlitörea roșä provëdütä cu marca de protecțiune de mai süs, și afarä de această pe fiecare prescriere de întrebünțare, ce se află la fiecare sticlä, trebuie sä fie arätatü, că această s'a tipăritü in tipografia D-lui H. Gusek in Kremsier.

Veritabile se aflä: **Braşovü**, farmacia **Franz Kellemen**, farmacia la „Biserica Albä“, farm. **I. Goos**; farm. **Iul. Hornung**; farmacia **Ferdinand Iekelius**; farm. **K. L. Schuster**; farm. **Heinrich G. Obert**; farm. **Ed. Kugler** la „Higiea“; fa m. **G. Iekelius** in Hozzufalu.

Bäle Tuşnadü: farmacia **Alex. Dobay**. **Cohalmü**: farm. **Ed. Melas**, farmacia **E. Wolff**, **Feldlöra** (Marienburg), farm. **Wil. Schneider**. **Fägărăşü**: farm. **v. Bildner**, farm. **Hermann. Sz. Szt. György**: farm. **Val. Beteg**, farm. **Barabäs Fer.** 13,52—5.

Rugäm pe d-nii abonați ca la reînöirea prenumerätiunei sä binevoiască a scrie pe couponulu mandatului postalü și numerii de pe fäșia sub care au primitü diarulu nostru până acuma.

Domnii, ce se abonézä din nou, sä binevoiască a scrie adresa lämuritü și sä arate și posta ultimä.

EFTINÜ DE MINUNE!

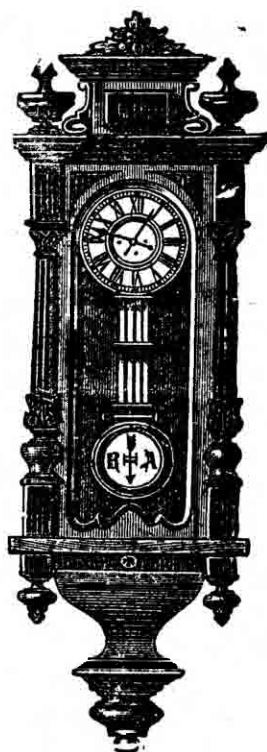
56,6—3

Versandt-Geschäft
„zur ungar. Krone“.

DAS ERSTE WIENER
Versandt-Geschäft

„zur ungar. Krone“.

trimete in tote pärțile cu NACHNAME următörea măruri calitatea cea mai bunä cu unü prețü câtü se póte de scădütä.

Numai 7 fl. 85 cr.

costä unü orologiu cu **PENDULÄ** frumosu împodobitü.

cu 5 ani garantiä.

Aceste orolöge cu pendulä suntü aședate intr'unü dulapü de nucü sculptatü ce este de o lungime de 1 Metru și de o lățime de 35 centimetri montatü, e provëdütü cu o tablä de sticlä. finü poleitä și are unü

mechanismü apröpe in u nabilü.

Spirala duplă, secundariulü bine regulatü, așa că acestü orologiu este neintrecütü in mersulü seu și totodatä servese și ca mobilä frumosä.

Lădița in care se împachetëzä este socotitä cu prețü de 70 cr.

Numai 2 fl. 50 cr.

costä unü frumosu orologiu de pärete cu desheptätörü cu clopotü, in prevasü de lemnü de nucü, cu o tablä de cifre ce singurä luminëzä, merge bine și desheptä regulatü.

Numai 3 fl. 90 cr.

costä unü orologiu desheptätörü de bronzü, e de aurü francesü, cu unü sunetü curatü, o podöbä pentru ori și cine pentru casä și călëtoriä cu unü mechanismü neruinabilü.

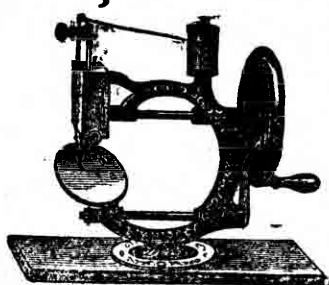
Numai 4. fl. 50 cr.

costä unü cësornicü de buzunarü cylindru de argintü-nikel cu maşinariä regulatä și cu invëlitöre guilochatä, frumosu provëdütä deasupra cu sticlä netedä.

Numai 5 fl. 25 cr.

costä unü cësornicü remontoir de argint-nikel fără cheiä, este de trasü la scărițä, cu arätätörü de secunde regulatü, sticlä netedä și cu aparatü mechanicü de arätätörü. Mai departe același remontoir de argintü veritabilü de 13 loți fl. 8.50.

Maşini de cusut pentru familiä

de construcțiunea cea mai nouä costä in locü de 15 fl. acum numai **5 fl. 50 cr.**

Eu garantezü pentru prestațiunea și cusătura frumosä și regulatä a acestei maşini de cusutü pentru mänä. Ea funcționëzä iute, frumos cose ori-ce stofä grösä ori finä și face împunsäturi mai dese, ori mai rarü, dupä voințä, este construitä din materialü solidü și bunü și se vinde dinpreună cu toate rechisitele necesare.

Töte cu câte 97 cr.

97 cr. I Päläriä de bärb. din pislä möle in töte colorile.	97 cr. I cămaşä bärbătëscä din Chiffon finü, Creton seu Oxford.	97 cr. I pantalonü de bärbați de pännurä de casä durabilä.	97 cr. 12 bucäți bätiste de buzunar cu bord.
97 cr. I cămaşä de damä cu broderie, de Chiffon.	3 pärëchi de ciorapi de dame, calitate bunä.	97 cr. I pantalon de dame cu broderie, Chiffon finü.	97 cr. I pieptäraşiu desü cu căptuşëla pärösä
97 cr. I pânzätürabunä de masä, albä, Damast ori coloratä.	97 cr. I corsetü de nöpte cubroderie, de Chiffon finü.	97 cr. I pieptärü de länä pentru domni seu dame.	97 cr. 6 ştergare mustra-Carro
97 cr. I cărpä, completä, mare, gata.	97 cr. 6 şervete albe ori colorate Musträ-Damastü.	97 cr. 6 cărpe de vase cenuşii värgate.	97 cr. I cărpä de mëtase lungä de 1 cotü diferite colorü
97 cr. I pipä de spunä de mare cu coperişiu.	97 cr. I covorü de lute frumosu desenatü.	97 cr. I cărpä de invëlüt pentru dame, 3/4 mare, căldurosä	97 cr. I aparatü de focü mechanicü, sä aprinde singurü.
97 cr. I Evantail de damä ornatü cu desemnuri și modern.	97 cr. I Cigaretä de spunä de mare.	97 cr. I Ciubucü cu țëvä de vişin.	97 cr. I medalionü fasonü nou cu pietri
97 cr. 12 linguri de cafea argintü curat London-Britt.	97 cr. I lanțü de cës de aurü preparatü cu joujou.	97 cr. I inel cu Brillant imitat cu pietri.	97 cr. 6 linguri de pränčü de argint London-Britt.
97 cr. I Braceletä bätutä cu pietri.	97 cr. 2 fesnice de argintü curat London-Brit.	97 cr. I castronü de supä argintü curat London-Britt.	97 cr. I pantalonü de länä (sistemü Jäger) de bärbați.
97 cr. 6 pärëchi de batiste unicolore seu colorate.	97 cr. 3 cuți de masä argintü London-Brit.	97 cr. 6 furculițe franceze argintü London-Britt.	97 cr. I outiöra pentru zaharü argintü-London-Brit.

Numai fl. 3.50

unü costumü gata de Dame Din Materil (stofe) de Boston in müi și müi de desemnuri dintre cele mai nouë și frumöse intrecëndü una pe alta in gingäșiä. peste totü fantasiä plăcutä, seu cu floricele, cu bobite, seu cu cuburi, s'au confecționatü costume de Dame pentru sezonul de primävarä și de varä 1889, și pentru a vinde curëndü provisiunea cea mare costä numai fl. 3.50 unü

Costumü pentru țarä gata și completü gingäşü ajustatü, asemänätörü desemnului d'aci, coständü dintr'o rochiä (pöle) süficiëntä de mare și de largä, garnisitä cu trei rënduri de plissé, și o taliä (Blusä) potrivitä și frumosu formatä. La comande ajunge a aräta ca mësura statura persoanei decä este mare, mijlociä seu micä.

bucätä 30 coți pännurä de munte fl. 5. 50.	bucätä 30 coți Chiffon fl. 5.50.	1/2 duzinä cărpe albe de inü 90. cr.
bucätä 30 coți atlas bunü Gradü fl. 6.50	bucätä bunä coloratä de materie pentru patü fl. 6.50	6 bucäți cărpe de in 3 coți lungime 2 coți lărgime fl. 8.50
bucätä 30 coți Barchent-albü fl. 6-50	duzinä de cărpe de buzunar cu margine coloratä fl. 2.25	garniturä Bourëut din stofä finä Bourëut fl. 10.
I garnit. color. del cafea, I pänzät. 6 şervete. fl. 2.25.	duzinä de ştergare de inü fl. 2.50	restü de covorü 6 metri 2 fl.

**630 bucäți
OGLINDI DE PÄRETE
cu pervasuri aurite**

pompöse și mari, din lipsa de spațiu trebuie a fi deläturate câtü ma curëndü, și de aceea trebuie sä se vëndä câtü timpü va dura provisiunea bucata cu prețulu fabulosü de eftinü de

numai fl. 1.90

Aceste oglinți minunatü de frumöse, cari aratä luminosü și curat, suntü cu pervasuri pomposü aurite și cu arabescuri bogatü împodobite, cam 55 centimetri de inalțe și 40 centimetri late, o podöbä pentru fie-care locuință, pentru aceea sä nu intrelase nimenea de a face comanda câtü mai curëndü. — Lada și embalagiułu făcutü cu îngrijire se scotëscë in prețulu costului de numai 50 cr.

**fl. 2.50 Perdele de iută
Invēitori de masä și de patü**

din ripsü finü, lucrate in colorile cele mai frumöse cu bordure (chenare) in mai multe colorü și desenuri de florü, in adevëru modele frumöse și cu prețulu fabulosü de eftinü de numai

I fl. 65 cr.

bucata. Invēitorile suntü pe margini tivite cu ciucuri frumösi colorați și la cele 4 colțuri ätrina ciucuri mari de plusü.

Numai întëmplare!

Luändü in primire dreptü platä 1600 bucäți

Pantalonü bärbätëscü

elegantü, gata, durabilü pentru primävarä și varä sunt silütü pe câtü timpü va dura provisiunea a vinde cu bucata seu en-gros cu urmätörele prețuri fabulosü de eftine:

I Calitate: Pentru varä numai fl. 1.90	2 Calitate: Pentru primävarä numai fl. 3.25
--	---

Toți pantalonii suntü confecționatü dupä jurnalulu celü mai non din stofele cele mai bune, elegantü și modernü, in töte culorile dorite. Asemenea se aflä și Costume bärbätëscü complete in ori-ce mărime in 3 diferite calitätü, și adecä rocü pantalonü și giletoä.

I Cual. imit. de Kammg. p. varä spalät fl. 5.50.	2. Cual. costum din stofe de Brünn dernä fl. 7.50.	3. Cual. cost. escele d. stof. d Reichenberg fl. 9.50.
--	--	--

Pardesiuři pentru primävarä a fl. 8, 10 și 12 fl.

Dreptü mësura pentru pantalonü este süficiëntä a aräta lungimea dintre craci și grosimea burtei, pentru rocü și pardesiu grosimea pieptului și lungimea mäneilorü

Fia-care comandä, fia câtü de micä, sä se facä cu precisiune și îngrijire. Ce nu'i place cuiva sä ia inapoi, sä póte schimba, seu sä reînötörä paralele. Comandele suntü a se adresa la

Versandt-Geschäft „zur ungar. Krone“, Wien, 5. Bezirk, Rüdigergasse Nr. 112.